

CONSTITUTIONAL HISTORY

LIBRARY OF THE
Massachusetts
Bible Society

Amerindian Aggregation

Catalog No. TSO-2/L 1881

Family TSONECAN

Sub-Family —

Branch —

Group —

Language YAHGAN

Dialect

Locality Tierra del Fuego 70°W-53°S

Contents LUKE

Version First edition

Translator Rev. Thomas Bridges

Published by BFBS

Place LONDON

Date 1881

Accession No. 889

Accession Date Sept. 1, 1931

Price .20

GOSPL LUC ECAMANĀCI.

THE GOSPEL OF S. LUKE

TRANSLATED INTO THE

YAHGAN LANGUAGE.

BRITISH AND FOREIGN
BIBLE SOCIETY

London :

PRINTED FOR THE BRITISH AND FOREIGN BIBLE
SOCIETY, QUEEN VICTORIA STREET.

—
1881.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

WILSON JONES
1877-1881
1881-1885
1885-1889
1889-1893
1893-1897
1897-1901
1901-1905
1905-1909
1909-1913
1913-1917
1917-1921
1921-1925
1925-1929
1929-1933
1933-1937
1937-1941
1941-1945
1945-1949
1949-1953
1953-1957
1957-1961
1961-1965
1965-1969
1969-1973
1973-1977
1977-1981
1981-1985
1985-1989
1989-1993
1993-1997
1997-2001
2001-2005
2005-2009
2009-2013
2013-2017
2017-2021
2021-2025

MADE IN ENGLAND

GOSPL LUC ECAMANĀCI.

çaps 1.

1 ūru àmana cucunustqsi-àgjidà ían sūn tumuf-
urgjatacun.

2 cucunjita íananima umurisinda ùndslam alagu-
mutafin tumujaminafin àgjiþi.

3 í ùndslam ūljəalenatqci í ácun ácurada seja
lomar àgja teofilus, sūn macurua.

4 sūn seja ául ucunustasanqcurada sa tuməqgja-
fingita.

5 érad tsengjadugasfin judea ua zacarijas cijàmanq-
mutada, prestua abiandsluma, cetucun cuqpanada
elizabeth, cunjín asançi ucandsl-cəpa.

6 cunda matucupi cutumutecipicinda Gədnçieja íma,
sūnaqpan curumumutupicinda Lərdieja tsenasfin.

7 cunda cijəlapisəa, elizabeth əaljala cumjamana,
cunda bqv ā qruma àmanqþi.

8 zacarijas ā ūstukmunidqra prestnçi ūstagu.

9 cucun ácun prestndjan ūstukmunifin, cetu ácun
culagqmamuçida Lərdnçi templ'upi insens tagupi.

10 cunjín tukmunifin, àmanqdqra cutuqguda əla,
Gədnçieja cutqmusisinda.

11 cutstecida Lördn-dxlama anjl, tumunifin insens elts urugupj.

12 *zacarijas* tecifin cunjima cufqparada, cumaacunatada.

13 anjl cunjima cucutanuda, 'ula iŷganica *zacarijas*, sa mamaramunqci sa munit qmuŷaŷin, satucan elizabet seja cutumuktqguqmuŷ ūlaā, sa tuapunəamuf cunjima jon.

14 sa çifabagudua cutupj, ūru àmana cutumuraŷabagudua cunjima matumqgumus.

15 cunjın daŷia cutumunàana mamunqutua Gədnçi ŷapanun, cunjın ulap ulaūna ŷn, sicsd-nda; cunjın ejàmanqmutuqmuŷ ŷma Cuspik matucufpigunata, cunjın matumqgumus uŷpan cutaceta.

16 cunjın cutuŷunatoə ūru izraelndxlam àmanançi Lərdupj cundjananin Gəd.

17 cutumuŷigjəana cunjima, taŷja eljas matucufpigunataŷin matuabjlenataŷin, tumutaāgupj daruacindjananima ejuəliamalimupj, tuurumunupj çgatuacindjananima ŷm jaŷjipj, ŷa daŷutasanupj Lərdnçi àmanançi.

18 *zacarijas* cucutanqmuŷunda anjl'icja, 'ç apa, cundqm étumura-çisininəa seja? ŷndaŷia àmuta daruā, ŷa tucan əcun ŷun darqəəpan.

19 anjl culjaŷjida cunjima; 'ŷ, Gabriel, àmuni-tsuk Gədnçi, àtumujaminuda seja cutanupj, ŷma çis seja àŷjipj.

20 mur' ŷa, sa samunàa luntsāci, cutannunacqci,

nantupan Gød ūstqumus étumurafinçita seja sa çila áfanəana, sandqia bqv ía musatuda éqgjafin seja, Gød tuūstqumana nan.

21 àmanqdqra cutsupalanuda zacarijasicja, cundq-mqmuf cunjın çışaturanu ucqn.

22 cunjın mánqtsicurifin cumunida cutqùa cundj-ananima, cundjan eqnisqnuda cunjima ucqn matstujəalenata, ùstupan dqgia cuçəəqjida cundjananima.

23 cunjimin ūstqum qnəfin, cumutqmütuda eçin ucqtupj.

24 cunjı uspan cətucan euānanuda, cutumugurmutuda fiv munt, cucutqnada—

25 cundqm Gød ía mutabguda, cunjın ía tstecitumurasin, ía tuannusapisinatupj.

26 sics munt cunjı uspan anjl gabriel cutumuja-minuda Gødncicja nazaretupj, galilea siti.

27 cunjı suganicəpupj jözef tumuqsarifin tucupj, davidnci ucandslamuəa, suganicəpa cuāpanütuda mesi.

28 anjl cumutqgütqnada cunjima, ‘sabagudua sa sün matufabagudua, Lörd seja cutsumunata.

29 cutstecimaacunatuda cunjima, cutumurasquruda cunjima əqja, cutupj cutunnakmütuda, cundqmqmuf.

30 anjl cunjima cucutqnada, ‘ula maacunatica mesi, Gød seja cumutaəgucəsmütan-dqgia.

31 mur ía, sa ānanəa, sa tumqgua uə, sa tuə-punəamuf cunjima ‘Jezus.’

32 cunjın cumunûana mamuygutua, cumatua-punœa manœanqeiŋi mœuan; Lœrda Gœda cutağua cunjima frœna, ciğimuan david tumutafinaca.

33 jacobnçi ucatœalançi cutsœenmutuana nanœalan, casasinqmutuana cutaceta.

34 mesi cutunnakgutunada anjl'icja ğ apa cundqm? ğ ua tukmutunnaca.

35 anjl cula-cutqnada cunjima, ğma Cuspik scja cumqtua, manœanqcin cumuabjlamutua scja msstecupi, ğmqcin sa tumağuaana, cumatua-punœacun Gœdnçi mœuan.

36 mur ğa, sadqfinaca elizabet cuânqmuta dqrœœpa-dqra, cunjın ârum cutumuntangjata sics àœalğalafin.

37 Gœdnqgia mjœanunnacqcin.

38 mesi culacutqnada, 'âmuta Lœrda magqligua, sa saâ ũstqguan ğa cuca sa cutqnafin. anjl eğelluda cunjima.

39 cunji mœalœalan mesi cuçiqmik-cqtaçada tular usipğ, cumutqmütada jœdœa sitiupğ.

40 cumutqmütada zacarijas'nçi ucqtupğ, cufabagurcutqnada elizabeticja.

41 elizabet muraşin mesi'nçi gutqna şabagudua ciğın ânân cumœcada; ğma Cuspik cumutœęatada cunjima.

42 cunjın cucutqnada ũlu âsa, 'sa manœana şabaguda œpa, sa tumağuaana mamuygutua.

43 cundqm âcun, sa ğacja tsœenmutuqeiŋi dqbin ğacipğ mutqmuçida.

44 mur ía, eçeítaean émurasin sin ása s ealatea eufabagur-mæcuda.

45 sa matufabagudua, sandqgia sa musatuda, Lërda euñleastaqana scja umurasin.

46 mesi eulacutqanada, 'sa Cuspik, í áëusqmuta Lërdnçija.

47 sa Cuspik í áçisabagurmuta Gëdnçija ía ëamana.

48 cunjin dqgia cutstecitumaruda ía matumarua, eiçija urumumutua; íacija àmanqdqra sançi uspan cutecisinea matufabagudua.

49 íacija 'ndqgia Abjla-mutuqcin úlu cutufabagurmuta cunjin ímatupqcin.

50 cutaceta cumutaükmutua eiçija maacunarmutuqcin-djanaanima.

51 cumuni muasisinqnada eqmjna, suñnatacindjanaanima cumuni tēiinganqapistecuda àmuni tuçuqnasin.

52 abjlcindjan àmutasfin cutudupnatuda, dupq-cindjanaanima cunjin cutucamarmoni.

53 cundjanaanima àmasukmutasfin cutëoidaqanada; àdidqgamutasfin djanaanima cutuapitupqnada.

54 izrael eiçija urumumutuqcinçija eugjsinamur eçcunjita cunjin tumutaūgalagunasinaca.

55 eçcunjita cunjin umurasinaca íananin mutaejñçija abraámicija, eiçina eçjūaljamalimicija cutaceta.

56 mesi cutsumutuda cunjima mutan munf, eççisunatuda eiçin ucqtupj.

57 elizabefnçi tumqgu eqgafin, cutumqguda ūlā.

58 eiçieja tsumutuqcindjan, eiçina dqfinac'jamalim cutupj murisinda, Lërda cunjima cundqm mutağguda ūlu, eufabagurçqguda eiçieja.

59 at tuməaləlləfin cumutqtuğatuşinda cunji çjūalupj sseumsizupj, çjətuapqnisinda cunjima zacara-
rijas, euca eiçiman āpamutaşin.

60 eedqbin cucutqnada, 'bqvə cundqm, cunjimin āpan jon.

61 cundjan cucutqnisinda cunjima, 'bqv ucəali àmana sin ucandslama cundqm āpamuta.

62 cundjan ūşa cucutumurisinda eiçimunçi 'ç cundqm sa tuapqncuru eiçieja?

63 çjida ecamana tecamandeca. eecamandecuda, cunjın euāpamutua jon.' cutunnacuşinda cutaceta.

64 euçitacuan eiçin lqnun cupusculatuda, cucuta-
nēufuda Gədnçieja.

65 àmanqdara sipuləalan cutumuramaacunatusinda cutupj, àmanqdara tulara uşin juđeanda mutua cuūlq-
murada cutupj.

66 àmanqdara muraşin cutupj cumujəalanisinda, cucutqnisinda, 'ç cundqma mutua çjūal' şan? Lërda cunjima cumutaūkmunida.

67 zacarijas eiçimun cutumutucuspigunatuda jma Cuspica, çjəgçjida şançita.

68 izraelnçi Lərd Gəđ annu mafabagudua, cun-
jindqgia cumutağguda, eēamananada eiçin àman-
ançi.

69 *Jananima* cufqnarat umunida maçisininqei davidnçuecan dsluma eiçicja mufurmutua.

70 çuca q̄ta muni tugutqnaşin profitndjananima, munit umunişin q̄təalan.

71 *Jananima* açelacuruqcinçindjan bq̄v ā tuqru-gatəamuş *Jananima*, cunjın bq̄v *alagunat-çama-tasūçi* cundjananima.

72 çuca cunjın umuraşinacqmuş *Jananın* mutaci-ınci mutaūkmunipj *Jananima*, cumuñəalanəana tu-cuqnaşin jmqei.

73 çuca cunjın sāsanaşin *Jananın* emunçi qbraám.

74 cunjın muş *Jananima* gatucuşua tumutumufar-munipj maacunataşisū.

75 *Jananima* tumutupj ulqapapışuqei, jmatupqei cū-taceta.

76 sa çjūala sa matuapamuşua manəanqcindsluma profit; sandqgia sulustegeana Lerdicja, cunjimicja tuuannupj sa daqutqsiğua ā.

77 cutuñəalenatəa eiçin àmanançi şūn àmanqmu-tupj, cundjanın ulqa cututuşua.

78 *Jananın* Gəđ cutacun hjananima cumutaāğuda şūn, cutuqtsicurida tuñəalenatqcinçi *Jananima* tuñə-alenatupj.

79 cūtuməaləana cundjananima ámasa muşua, apu-neqei *Jananima* tuteciljna ūn şabagudua.

80 cunji çjūala cudqruqnada, eiçin cuspik cabjlenatada, àmanapisisin cumuştada, uşpançitupan izraelndslam àmanançi cutumuştecida.

çapts 2.

1 cunji mœalœalan sezs agustus cuçeqli œcamaŭsel-
luda àmana-dqrançi unna.

2 Cuĵat tumuœcama-ŭsellisinda sjrenius àtstœenafin
siria.

3 àmanqdqra cutufuda tumuœcama-ŭsellupĵi eiĵin
sitiupĵi.

4 Jozef ácun cucqtacada galalilum, nazaret'ndslum
judeipĵi, david'nĵi sitiupĵi cuq̄paŷĵatacun belliém ;
cunĵin dqgia david'nĵi ucandslum ua.

5 cutumuœcqtacada mesi'nĵi, eiĵicĵa ŷfarifin
tqcupĵi, ân áfudqra tumuœcamandecupĵi.

6 cunda tumutupicifin cunĵ'isin cucqguda mœala
eiĵin āna tumœcu.

7 Cĵðĵamana -maqguda ŭlaā, cuŭnamuĵatuda cun-
ĵima ŷfœqci, cuœida cunĵima ùna manĵs, cundaqga-
çik muçi inupĵi, cunĵindqgia cuŭlaceœnatuda.

8 Cunĵ'isin cumutuda ŷep mœstukmunioala, cun-
dĵan cutumœstecusinda ŷepàmalimunĵi lucuk.

9 anĵl minda Lœrdndsluma cundĵananima cuŭne-
gatuda Lœrdnĵi glosi cufœalangqmatuda cundĵan-
anima sipulœalan, cumaacunatusinda úlu.

10 anĵl cundĵananima cucutqnada, 'ula maacuna-
tusinu, ĵcun sananima cupumura úlu ŷabaguda çis,
àmanqdqra cutupĵi cufabagudisinœa.

11 sananicĵa ēamanqmutuq ŷanĵi mœalan cutumu-

maqk ùna siti david'ngia, cunjin mutta Crjsta, Lörd ácan.

12 *šançita san tstecipufatœa, san mutqtecùa ècçincjicja ùnamugēa uſeqci ùna manjs.*

13 *jm cja cuūgatuda anjl'icja ūru àgũneala ēuſaſin Gødncjicja, cucutqnisinda—*

14 *Gød annu manœana mameuſa āgun, uſin ácan àmanqdqra àrum matuſabagudua, mamaculuu.*

15 *anjl'ndjan èllucjaſin cundjananima évnupj, ſep mſteceœala cumacutqncpicinda, 'uſqm ípa-muta-muçùa befliémupj alagunupj àrum mamumunia, Lörd jananima umuraſin.*

16 *cumuçjanjnisinda, cutecisinda meſ'ncjicja, jözeficja, ècçincjicja ùna manjs ēaqci.*

17 *cundjan tecifin uſpan cumurisinda sipulœalupj cundjan tumeqgjaſin cunji cjuœalupj.*

18 *cutupj murçcindjan cuûla tunnukmurisinda tumeqgjaſincita ſep mſteceœalançi.*

19 *meſi mutta cumujœalamutuda cutupj úlu.*

20 *ſep mſteceœala ſunataſin úlu cēuſisinda Gedicja cunjin dqgia cumuruda, cutuſalagunuda cundjananima çuca cundjan tumeqgjaſin.*

21 *tumeœalaſin at ſſeumsjzupj cunji cjuœalançi cumatuaſpnada Jezus, cucunjita anjl ĩa tuapunaſin ā matuānq̄nun.*

22 *Cunjimin meœala tumuçusimutua moziz tſena-èllaſin ānaſin, cutumisjnada cunjima jeruſalemupj, tſtaçupj cunjima Lördicja.*

23 cūcunjita *ecamandecēata* ūna Lōrdnçi tšenq-
guta, ðjamamagūā cumunūana Lōrdnçia mamiset-
tqci.

24 cumuni-taqua *sacrifjsa* cūca Lōrd tšenafin,
matstlduvpi, maqrūma pijinpi.

25 ūna jerusalem cumutūminda ūa, simian matū-
apuna; cunji ūn maf ĩma, mujəalamututasa, cuta-
nakmutada *fabaguda*, Gōd tstufabagudalagunafin
izraelnçicja. ĩma Cuspik cunjima cumuçida.

26 ĩma Cuspik eçğgida cunjima, 'sa bq̄v ĩat
apunəa, ā tecaūdara Lōrdnçi Crjsta.

27 ĩma Cuspik culstakmuçida cunjima templ'upj,
ciçiman, cēdq̄binda ūmismuçifin eçūalançi Jezus, cun-
jimicjipi ūstq̄gu cūca lə tšenafin.

28 cutūmisatada cunjima, cufabagurcutq̄nada Gōd-
nçicja.

29 Lōrda àrum sa ā ūmulugatəa ĩa scja mufur-
mutua cūcan ĩa sumurafin.

30 *śa* tellandq̄gia cutecipj sin' ēamananq̄cingi,

31 sūcunustq̄simunida àmanq̄darançi tūtecipj.

32 cunjın jentj'ndjānānima tujəalançi, sina àmana
izrael'ndjān cūçisinamutq̄gua cunjima.

33 jozef, cēdq̄binda cutunnacq̄murada cutupj cutq̄-
nafin.

34 simian cucutq̄nat' ūfabagudada cundacia, cucu-
tq̄nada mesinçicja cēdq̄bin, 'śan cumutūmunida
tulupjipi, çila tucamqtupj ūru izrael'ndyluma, maçena
cumunūa.

35 Sa eça sosda matuna sa-munà, cundqm Gød cutstecipusateo ūru àmanançi mujòalana.'

36 cjàmanqmıtuda ana profetqcepa, fanuel'nci mqcapan, ass'nci ucandılepa, cunjın ūlu dıraqcepa, cutakmıtuda qa sevn š cunjın tariellafın.

37 cunjıdıra cumıtuda ulqtaca ati fos š sıtura, cunjın bqv muni çellqcatacuda templ' cuşıpqnada Gød'ncicja maam matuamasqıua, qmuşmıtua, lucuk-dıra mealdıra.

38 euc sı cumuçıda cunjın, cıřabagur cutqnada Lördnci, cuūlumurada izrael'ndılam àmanançi tımu-meimıtafın ūna jerusalema.

39 cunda ūleastqgafın eça Lörd tsenafın cıfun-atpıcında galileipj cıçın sıtıupj nazareş.

40 cjuala cudruqnada, cıçın cışpik cabjlenatada, jzuk cjealqnada, Gød cumutaūkmunıda cunjıma.

41 cıçımın cedqbinda šdıra cumunit jnuda jerusalemupj şabagudatamupj āna tuānafın.

42 cunjın dırua-mıtafın tēlv š cutuçjısında jerusalemupj, eça munit utıfucjafın şabagud-atamadıra.

43 cundjan ubqpqnafın meala, cundjan funatjnafın cjuala Jezus cuā tımutada jerusalem, jozef, cedqbinda bqv cutupj jealuda.

44 cunda cunjı meala cuā jnuda àmana-gumunun cunda cqnısqnıpicında cunjıma jna, cjàtanacuda cunjıma cıçın àmana gumunun.

45 cunda cıfunatuda jerusalemupj cıçicja tecaū, cuātanacjında.

46 mutan meala tstanacafin cunjima, cumutqtste-cipicinda cunjima temp'l'a, cunjim cumufmutada doctsamali gumunun, cucutymufmutumufunda cundjananima.

47 ciçieja mufmutafin euilq-tunnacuda, cunjindagia im jœala im aqjatas.

48 cunda cutunnac' alagumunida cunjima; cedqbin cunjima cucutqnada, 'ša mœeun ç cundqm sa tumutanacuda ipieja? dqbuanda ipi ipa-tarugur-tanacuda seja.'

49 cucutqnada cundacja, 'ç cundqm sap' ja tanacuda, cundqm sapa-bqv jœaluda ja, indagia atumugalikmuta edqbuancieja?

50 cunda maf bqv jœaluda cunjim cutqnafin cundacja.

51 cumutq-tstsumutuda cundacja nazarefupi, curumumutuda cundacja; cedqbin mutta cumuni mujœalqmutuda cunji cutqnafin.

52 Jezus cudqrœacqtacuda jœalœei, mucanda; Gœd, amandananda cucœscqtacuda ciçieja.

çapts 3.

1 tiberius sezs tstœenmutafin fiſten ç; ponſus pilat cutstœenmutuda judea; œrad cutstœenmutuda galile; œmacusin, filip, cutstœenmutuda itœria, traconjitis'nda; liſanias cutstœenmutuda abileni.

2 anas, œjaſas'nda cutumutupicinda ç preſta, cunji

dqra Gød cutuğutqnada jon'nçı, àman-apisin mutı-
dqra.

3 cunjın cutuunnada usùealan jerdan ùjn, cjàgjidā
şançita, 'maam monneasanna, cundqm san tumu-
macuqa.

4 tasja izja profet qa ùna bucan ecamandecafin,
şfa cugqlanjta àman'apisin, şfa dağutasana ā Lördn-
çicja, tısalatasıdgu eicın ā.

5 luçùalan cucupumunatea, tularèalan cupatagun-
decèana, ādqra ispia cısalatasaneana, ādqra arugat-
çei cuùletasaneana.

6 àmanqdqra cutecisinèa Gødndşluma ēamananç-
eicicja.

7 cunjıdara jon cucutqnada ūru àmanançı eicicja
utıfāğafın tumuanaşipi, 'vıpsndagıacındjan ş cunna
tēamalayğjanada sananima maam mamysteca Gød
culalanqmı nan?

8 şın san ā isşean şmqei, san ā monnean şın, ula
şuūnarcutqnicèalan, 'abraám şananın emun annu,
ş sananima dğja, 'Gød cja upalanasa cetı tula
curı sindşlum cjuşaljamalim abraámıpj.

9 Gød àrum tēacqmuni ālıçına ūrur ùna şanan,
ūrur dqra issaūa şma amjim cutēiktıpèaneoa, cutı-
pèapıcuca.

10 àmanèala cucutqnisinda cunjıma, 'şapa, cun-
daqm şan ūştıgıca?

11 cucutqnada cundşananıma, 'cumbj cot dupıncı

cuā tudupœa ucœali cot apisûnçi, atumutaguā cutu-
atamea amafaguanci.

12 taes jîœala cumutatumuanasida cunjima, cundjan
lucutumurada, 'ç tsœna eundam jan ûstaguân?

13 çjâgçida cundjananima, 'sûna tupan san munit
jîœa,

14 soljs áœan cucutumurisinda çiçieja 'ç eundam
jan ûstagua? cucutqnada cundjananima, 'ula tu-
maacunicœalan àmanançi, ula çœçigicœalan, lœmar-
tupan san tumutqsagamutua

15 àmanqdqra tunnacasin, mujœalamutafin jonupj,
eundamqamuf cunjîn, ç unda la Crjst cunjîn?

16 jon çjâgçida cundjananima, 'j mutta sananima
simçei tuûnafi, cucqtacœan ja manœan' abjla, j matu-
ûlatunnaca çiçieja cili, cunjîn cutuûnasua sananima
jma Cuspica, puşqia.

17 cutumanata fan, cuûla tstulupua eiçin miçin,
cutqbitucqtacœa eiçin êt eiçin tumuf-ucqtupj, laœuf
mutta cupakmunuana cutacœta.

18 ûru áœan cumurada àmanançi àgçiasin cundjan-
anima.

19 érad mutta tsœnuœa, jon ûnnafin cunjima, cun-
jindqgia cutakmutada érodiasieja œœacœusin filipnçi
tucœnçi, áœan ulqpa áœan érad muni ûstqgafin,

20 euçil ulqpunatudada, eutumutwada jonieja priz'nun.

21 àmanqdqra tumuanafiœllaçin, Jezus áœan eutum-
anasida, œœmufwada, saif cudqgualatudada,

22 *Íma Cuspik cucup'agundecuda cunjima, cuca*
dav alaguna, ása eqsqnada āgun'ndslum; 'sa śa
mæwan mæwrua, í seja úlu sabaguda.

23 *Jezus cunjidra cumutuda tsti ś, àmana cigicja*
eqnisqnada jözefñi mæwan, cunjín éli'ñi mæwan.

24 *cunjín matfat'ñi mæwan, cunjín levj'ñi mæwan,*
cunjín meci'ñi mæwan, cunjín janañi mæwan, cunjín
jözefñi mæwan.

25 *cunjín matatjas'ñi mæwan, cunjín qmos'ñi*
mæwan, cunjín nqum'ñi mæwan, cunjín esli'ñimæ-
wan, cunjín nagi'ñi mæwan.

26 *cunjín maat'ñi mæwan, cunjín matafias'ñi*
mæwan, cunjín semii'ñi mæwan, cunjín jözefñi
mæwan, cunjín juda'ñi mæwan.

27 *cunjín joanan'çi mæwan, cunjín resañi mæwan,*
cunjín zorubabl'ñi mæwan, cunjín salatiel'ñi mæwan,
cunjín neringi mæwan.

28 *cunjín melcingi mæwan, cunjín adingi mæwan,*
cunjín cosam'ñi mæwan, cunjín elmodam'ñi mæwan,
cunjín er'ñi mæwan.

29 *cunjín josingi mæwan, cunjín eliazs'ñi mæwan,*
cunjín jörim'ñi mæwan, cunjín matfat'ñi mæwan,
cunjín levj'ñi mæwan.

30 *cunjín simionçi mæwan, cunjín judañi mæwan,*
cunjín jözef'ñi mæwan, cunjín jonañi mæwan, cunjín
eliqim'ñi mæwan.

31 *cunjín meliançi mæwan, cunjín menañi mæwan,*

cunjin matafançi mæwan, cunjin naqan'nci mæwan,
cunjin davidnci mæwan.

32 cunjin jesi'nci mæwan, cunjin obed'ncimæwan,
cunjin boaznci mæwan, cunjin salmønçi mæwan, cun-
jin naqafunçi mæwan.

33 cunjin aminadab'nci mæwan, cunjin qram'nci
mæwan, cunjin ezrom'nci mæwan, cunjin farez'nci
mæwan, cunjin judançi mæwan.

34 cunjin jacob'nci mæwan, cunjin izac'nci mæwan,
cunjin qbraám'nci mæwan, cunjin tarançi mæwan,
cunjin nakor'nci mæwan.

35 cunjin saruac'nci mæwan, cunjin rage'nci mæwan,
cunjin falec'nci mæwan, cunjin ébs'nci mæwan, cunjin
sylançi mæwan,

36 cunjin ejnançi mæwan, cunjin arfaesadnci mæwan,
cunjin fem'nci mæwan, cunjin noançi mæwan, cunjin
lamec'nci mæwan.

37 cunjin matusalançi mæwan, cunjin enoc'nci mæ-
wan, cunjin jared'nci mæwan, cunjin malqiel'nci
mæwan, cunjin ejnançi mæwan,

38 cunjin enos'nci mæwan, cunjin setnci mæwan,
cunjin adam'nci mæwan, cunjin Gødnci mæwan.

çapts 4.

1 Jezus íma Cuspik ègata cufunatuda jordan'ndæ-
lum, cutumujaminada Cuspiançi àman'apisisipi.

2 dev'l cutstıulapınat - alagunada cunjima ferti meala, cunji mealealan atuğa cumutuda cunjin, cunji mealealan ānājin cutamaşukmutuda.

3 dev'l cunjima cucuţqnada, 'sa-tula Gėdnđi maqean sa tubredanėa řanđi sin.

4 Jezus cucuţqnada cunjima, 'cecamandecēata, baş bredq-tupan āmana tatamaşinana, Gėd mutta cutq-natısinqmuni.

5 dev'l cunjima ejaminuejida muca tularupj, cullam cutıalagunada cunjima eıjdumdqra, usıealan cucj-tacun.

6 dev'l cunjima cucuţqnada; seja āıla-tstıabılan-ėan şan, cullam glorında ātağua seja, şndqgia ātu-muţaguda, ētula tağu-curasa ātağasa eja.

7 sa-tul şa tumulupjtecėa seja āıla-tağua.

8 Jezus cucuţqnada cunjima, 'uşnuecupjnat şa satan, cecamandecēatandqgia, 'sa-tumulupjtecėamuş Lėrdn-đicja sina Gėd, cunjima tupan surumumuţuqamuş.

9 ejaminada cunjima Jerusalemupj, cutumunida cunjima cumuraşđjatacun āgun temp'l, cunjima cucuţqnada, 'sa-tula Gėdnđimacun, cutağuluş sa şandsılam.

10 cecamandecēat'ndqgia, anjı'ndjānānima cutumıstecėamuş scıipj,

11 seja cutucamaqtısinėamuş, sa - tsducuşqgaūna şıpj.

12 Jezus cucuţqnada cunjima, suşa mıacaāmuş Lėrdnđi sina Gėd.

13 dev'l ūla tumjakèllafin cunjima, cunjima cuçca-tukèlluda èca.

14 ¶ Jezus cufunatuda galileipi cuspik matuabjana, àmanqdara sipulealan cutumura-tunnacısında cunjimicipi.

15 cuçeqğjida cundjananima sinagog-dara, cuil uaygūtisında cunjima.

16 ¶ cumutqmuçida nazaretpı, cunjın tsdaruçnafin, cuca muni muçifin, cumutqtumutuda sabatmealan sinagogupı, cucumunida redupı.

17 cutumutuatuda buç profet izja eçamançı; cunjın dqgualatafin buca, cutedida şançita eçamana.

18 Lerd'ndşluma cuspik şa cumuçi, cunjındagıa şa cutēida tucutqanupı goşpl apitupacındjananima; şa eçaminuda tufabagudupı suscin q̄tullıacındjananima; umurupı matumenacındjananima uutuşu, ámasacındjananima uçeci, matusqgunacındjananima gatuçı.

19 umurupı ş Lërda tumutaq̄gıa.

20 cuñamuguda buç, cunjın tstumşstakèllafin ūştqguñçı cuçıla mutuda. Sinagog tumagqtafin cuñla tstellenatuda cunjima.

21 cucutqanuda cundjananima, şançı mealan, şançı q̄gıa cumeaştak.

22 àmana cuil' urumuygūtqnisında cunjima, cutunnacqmurisında cunjın mutaūga-cutanafin. cucutqanisında, çapa, bqvand, şan jözef'ñçı mqcun?

23 cucutqanuda cundjananima, san cutanöacun şa,

‘fisifan maam mameamanəa sa, sa-tuūstqafin caps-
nium śan sa tuūstqana sin, isin.’

24 ‘cucutqada, ‘ı sananima cutqna, profet’ngi usi
əmana eiçicja urumununnaca.

25 xūn sananima ığgi ūru cəpa cuçilqtaca-muṭada
izrael usin eljas muṭafin, saif tsāmumimuşafin mutan
ś sies munt’nda, əmana ūlu tamaşukmuṭafin usū-
əalan.

26 eljas mutta bəv cutupj tumujaminada, sareptupj
tupan siti sjdana, cərupj ulqtaca-muṭa.

27 ūru leps əmana cutumuṭada izrael elja pro-
fetqa əmanq - muṭafin culluma cutumeamananunna-
cada, naaman tupan siriandslam qa cutumeamanana-
nada.

28 əmanqdqra sinagog tumuṭqa murafin cunji
əğja izuk cuculalqnisinda.

29 cucuculanəqtsicurisinda cunjima sitindslam,
cucissatşsinda cunjima əsipj cundjanania siti telan-
decəafin, cunjimicja cutatupəanupj etacunupj.

30 cunjın euqn-ınada cundjananima əmana-gumu-
nan.

31 cucupqtumuṭada capsnum, galile siti, cundjan-
anima cuçəğgimuṭada sabaf məalan.

32 cutunnacqmurisinda cunjimin əğjipj, cunjindəğja
abjla əğjida.

33 ¶ sinagogun cutumuṭada qa ulpa matucşpi-
gunataci, ūlu əfa cuçalqada.

34 cucutqada, ‘umunəa jananima, ‘ğapa, cundqm

sa *jananima* ūstq̄ua, Jezus nazaret'n'dslum? unda sa cqtacuda acum *jananima* acq̄amjipi? í seja j̄ealq̄-muni, sa jm̄q̄cin Gødndsluma.

35 Jezus cufcida cunjima cutq̄nupi, cucutq̄nuda, 'ēufatsena çèllamanq̄tsicur̄ena cunjima, dev'l cunjima t̄p̄ean-dukèllafin cunjima àmana gumunun, cuçèllmq̄nq̄tsicurida cunjima mat̄sq̄aganunnaca.

36 cuūla-tunnac̄sinda, cumacutq̄nq̄picinda, 'ç̄ cundq̄m ása šan? cunjindq̄gia t̄senabjla cuçeq̄li-manq̄tsicuri ūlq̄pa cufpicundjananima, cundjan annu t̄manq̄tsicuri.

37 sipul̄ealupi cunj'isin àmana cut̄muratunnac̄sinda cunjima.

38 ¶ cucumanq̄tsicurida sinagog'ndslum, cumuçida sjmançi uc̄atupi. sjmançi t̄ucunçi d̄q̄bin j̄zuk c̄aruḡatuda puturu; cundjan cut̄st̄mutaūgalagunuda cunjima cutupi.

39 ciçicja cut̄sumunida, cufcida fevs, cuçèlluda cunjima; cuç̄itac̄un cucamq̄tuda, cufqnara ūst̄k̄ḡuda cundjananima.

40 ¶ lum culufunafin àmanq̄-dq̄ra culust̄ḡatusinda cundjananin sueçc̄indjananima ciçin apipi; cunj̄in cuūl-elindecuda cuūl-εamananuda cundjananima.

41 dev'Indjan cumanjelluda ūru àmanandslum, cuḡqlayḡut̄q̄nisinda, 'sa Cr̄jsta, Gød'nçi m̄q̄c̄un. cunj̄in cufc̄iḡut̄q̄nuda cundjananima; cundjandq̄gia c̄j̄ealq̄mutuda ciçicja Cr̄jst̄q̄ci.

42 ámaf̄unna t̄um̄ealafin c̄j̄èllq̄c̄t̄acuda ūsitup'ū-

sipj; àmana cutanacuda cunjima, cutumutsumutalagunisinda eicicja.

43 cucutqnada cundjananima, àa umurea Ged'ngi eiydumupj áeun sitindjananima, cutupj'ndagia átu-mujamin.

44 cutumuruda sinagog-dqra galalea.

çapts 5.

1 àmana çgjameagatafin cunjima murupj Ged'ngi guta, cutumunida genesaret acqmaca ùjn.

2 Catecida qnanpj útecā éca belacan, apumar mjēala cutūrukèllisinda tucusipj çinis apumuta.

3 cutuçuçida qnan uçēali simançeçcin. Simançicja cuççali uñarida elu èca. cucunuda, cuççàgicunuda àmanançi qnandšlam.

4 àgiellafin cucutqnada simaniçja, 'ategusin elu, tupəaŋgunisina çinis apumat ufaatupj.

5 siman cucutqnada cunjima, tsena řan ūstukeunuda lucukdqra, řan bqvn āl-ufaatqgu èca, sa mutta sa galikçiat řa, átupəaŋgunəa çinis.

6 cundjan ugqşuèllafin çinis ūru apumar cutumu-ufaatauda, cundjananin çinis cubugutqmunida.

7 eqminisinda cundjananima gjsinəalançi áeun qnan cuçicunafin cutumuçjsinanisinda, cateçusinda, apumar cutuufcutat'atupidisinda cumbj qnan.

8 siman pets tecifin, cutstumulupjida Jezusnçi tula-

patun, cucutqnada, *sa ā èllea ía, índagia ulapa ua Lërda.*

9 úlu cutunnacuada 'ndagia, áeun-díjan áeun, apumutupí cundíjan ufaataqasin.

10 jamz, jon'nda, zebide'nçi mæcunda sîmanicîa muni gîsinanafin cutunnacupicinda. Jezus cucutqnada sîmanicîa, 'ula maacunateca, şançi uspan susaatea àmanançi.

11 cundíjan útakèllapicifin qnan cuûl' jellisinda, cusigîsinda cunjima.

12 ¶ cunji uspan Jezus tumutafin siti, ua ízuk lepsæci tecifin Jezusigîa cutumulupjida tellupí, cutumumutaqguda cunjima, 'Lërda, sa tul' urumuna sa cîa ía uapitasanasa.

13 celindeuada cunjima, cucutqnada; 'áturumun, apitasanæa sa.' cucîtacun ciqin leprasi cumulaçada.

14 cufcîda cunjima şançita, 'sulap umuraük àmanançi, mutatumuçalagunæa sa presticîa, sa taqûa cuca moziz çeqli taqasin, sandagia sa-tumæamananuada, cundíjananima tujealenatupí.'

15 àmanaqdara cumurisinda ciqicîpí sipulæalan, meagu àmana cutufuda ciqicîpí murupí, saqunda tumæamananupí.

16 ¶ cucinnamqeqtacuada usitupusipí, cutamafuda.

17 áeundara cunjín àgimutafin, farise æala, doctsndíjan leqci cumufmutada tsndara'ndşlam galalea, jûdeá'nda, jerusalem'nda; Lërda cumunida abíla cundíjananima êamananupí.

18 utjat *ua* eugamisinda *uançi* ēqci pēlzi matuſq-
guna, cutanacīnisinda cunjima çgqamamuçipi, utecēipi
Jezus 'nçi ſapanun.

19 cundjan mjeanaſin muçi àmana gumunun, cutuſ-
ucida āgu ueqtupi, cundjan euānuſgutuda ruf, eu-
muçida cunjima etacunupi ùna tēan àmana-gumunun
Jezus'nçi ſapanun.

20 cunjın mjakēllafin cundjan ciçicja çisinanaſin
cundqm, cucutqnada cunji ūnçi, 'ua sin ulapqara
átuſunaben.'

21 scrijndjan, farise'ndjan cumujəaləygutqnisinda,
'ç cunſan ulapqeci cutaygiatacun? Gəda tupa ā uſu-
nabenəa ulapəaſtagu.'

22 Jezus mutta jəalamutaſin cundjan mujəaləmu-
taſin, cundjananima cucutqnada, 'ç cundqm ſan muj-
əaləmutu?

23 ç cundqm āſa mjəanu, cutqna, 'sin ulapqara
átuſunaben,' cutqna, 'caçqınsena?

24 'sananicja tupuſatupi àmanançi macun cabjla-
mutəgu uſin mutudara tuſunabenupi ulapa,' cucu-
tqnada pēlzi ſaguūnçicja, 'j ſeja cutqna, cumun-
sena sina tēan, mutəmuçi sin ueqtupi.'

25 euçjtacun cucumunjınada eſtu tēaſin, cucqtacuda
ziçin ueqtupi Gədnçicja cēuſjınada.

26 cundjan cuūlq-tunnacusinda, cēuſisinda Gədn-
çicja, cucutqnisinda jın ſançi məalan matunnac-
əaſtagu jın tecida.

27 ¶ cunji ūſtagaſinçi uſpan cumanatecida tacs

jîünçi levj matuapuna, cutumutuda tacs tjîn, cunjima cucutqnada, 'sigji ía.

28 cuül-jelluda, cuculstugat-ínuda ciçicja.

29 levj cufqnara ūstukâguda cunjima fest ciçin ueqn, cutumœakmutuda ūru tacs jîndjan, ácwandjan ūru ácwán cundjananima cutsumutuda.

30 cundjananin scribndjan, farise'ndjan cuççalanisinda ciçicja mafatealançi, cucutqnisinda, 'ç cumu-
duá san muni tsugatatamu tsugulu'nda tacs jîealançi, ulapa ūstaguœalançi ácwán?

31 Jezus cucutqnada cundjananima, apisagunnacq-cindjan bqv āla tānaca fizifanicja, sueqcindjan tupan āla tanacœa.

32 í ámuta ççqli mōnnupj ulapqcindjananima, bqv ímqcindjananima.

33 ¶ cucutqnisinda cunjima, 'ç cundqm jon'nçi mafateala, farise tumeççjœalanda cumuni tumuamafukmuni, qmufmuni'nda, sinçcin mutta cumunit atumuni, ulmuni'nda?

34 cucutqnada cundjananima, ç unda san tuamafukmuni bridgrumicja tsumutuœcindjananima, bridgrum ā tsumutu-dqra?

35 nan cumœalœana mœala cundjan tstanacœan bridgrumicja, cutuamafççusineana cunji mœalœalan.

36 ¶ cundjananima cucutqnada parab'l; 'àmana bqv muni tstellateca āt ufca àruma; cundqm tula ūstagaŝa, àruma ufca çja çisuçiŝa-sa ātœinçi, çja çila tumumma ūlu çs, bqv ácwán cuc'alaguna.

37 àmana bq̄v muni tuçusellicemu àruma ĩn, āta bot'l'upj, tula ūstq̄gasa cundqm cupusculasa botl, cumanjamaq̄gasa ĩn, bot'l'ndjan ácw̄n cuŭl'arugatasa.

38 àruma ĩn sa ā tuçusellicemua àruma bot'l'upj, újgumbj cumunua ĩmatupan.

39 ua ulq̄mus āta ĩn, cunjuiçik cuçĕtácw̄n àruma curu, ātq̄muf ĩma c̄s.

çapts 6.

1 ácw̄n sabat̄ àcin ānāfin cutuq̄nında c̄orn tuçulan; ciçieja muřat̄eala ciç̄epatusında c̄orn tissa, cutut̄eufupistecada ūřa.

2 farise cutj̄arcutq̄nuda cundjananima, ğ cundqm san ūřtukgjata mamuřcia sabat̄ m̄ealun?

3 Jezus cula-cutq̄nuda cundjananima, 'ğ ātula řed̄anunū san řan david ūřtq̄gāfin? c̄etu, ácw̄ndjan ácw̄n ciçieja řuğĭnāfin amāřagumūřāfin.

4 cumutq̄tatumuda Ğed'ngi ucq̄n bred matuřala-gunq̄ci, ciçieja řuğutūřāfin cutupj ácw̄n cutuatumuda, prest tupq̄muf cutupj atam̄eā.

5 cucutq̄nuda cundjananima, 'àmanāndřlam maçu sabat̄upjında cumuşa Ğerd.

6 ácw̄n sabat̄ cumutq̄řeq̄gĭda sinagogun, cunjın cutumutuda ua uřĭipj ūř içisq̄ci.

7 şcribndjan, şarise'ndjan cumj̄acalagunisında cunjima; undq̄muf cunjın t̄ēamanān̄eā sabat̄ m̄ealun; cundjan cuç̄ēnuda ciçieja çq̄q̄lana.

8 ejaalqmutada cundjan mujəalanafin, cucuqanada uş içişançı, 'cumunüen şanupı ünaturpan. cucutu-munida.

9 Jezus cucuqanada cundjananima, uceali átucutu-murea sananima, 'çap, und şan āla ūstagua şma sabatdara? ç und şan āla ūstagua ulapa sabatdara? und şan āl' acupunəa, und' şan āla ēamanənəa?

10 cuiscul' alagunada āmanqdarupı, cucuqanada uançı, elinşena, celinada, cunjimin uş çāmananada cuc' acun.

11 ūlu cucqıçıgatusında, cumacutqanapicında, ç cundqm şan ā ūstagua Jezusupı?

12 cunji mələəlan cumanqçatacıda cutuçjida tularupı amuşupı, cutqmuşmunida Gədicja cunji lucuk cutaceta.

13 ¶ məəlafin çjida çiçicja müşatəalançı, cullam cutumənada tēlv, cutupı cutuapqanada aposl.

14 şıman, cunjima cutuapqanada petş, andru cetuş-qūn; jamz, jon'nda; filip, bərtolemū'nda;

15 matu, tomas'nda; jamz alfeas'ngi maçun; şıman matuapançı zelətez.

16 jıdas jamznci macusin, jıdas iscarıat'nda çiçicja ucalqnafin.

17 ¶ cucupqışmunida cundjananima patuc uşin, çiçicja müşatəala cutumbatıda, jzuk məqqu āmana jıdeandşlum, jeruşalem'ndşlum, tjr, şjdan'nda cullam ūşa cutuşıda cunjima murupı, tımeamananupında cunjima cundjananın suk.

18 ulapa cuspik matuqarugatacindjan, cuūla ēamana-
nada cundjananima.

19 àmanqdara cuçeqnuda cunjima elinupj, cullam'n-
daqia cumanqtsicurida açaāa, cuūla ēamananuda cun-
djananima.

20 ¶ calagunuda eiçieja tumeagjiøalançi, cucuqana-
da, 'san matumuruu san āla sabaguduua, san'ndaqia
Ged'nçi matsenqcindjan.

21 san arum amasagua, san āla sabaguduua; san
tumutujinatea; san jik putakmutua san āla saba-
guduua, san tufcøa.

22 san āla sabaguduua àmana sananima aqelqearu-
mus sananima ucumisunatamus, çgqlanqmus, sananin
āpa ālasanqmus jaciipi cumjamana cundjan caqelacuf.

23 cunji mealan san çisabaguduua, san çisabagud'-
qguluua; san évnan tumutufabaguduua úlu; cucan-
daqia cundjananin emualan cuūstaqusinda profet'-
ndjananima.

24 ejaçjūa sananieja cuūru-mutagatacun, san'nda-
gia åruntupan matufabaguduua.

25 ejaçjūa sananieja cujñurmutagatacun, san'nda-
gia amasaguana; ejaçjūa sananieja årum tufcamu-
tua, san'ndaqia annumutuana, san putakmutuana.

26 ejaçjūa sananieja àmanqdara sananima ēuſamus,
cucandaqia cundjananin emualan ſsa profet'ndjan-
anima cēuſisinda.

27 ¶ í mutta sananima cutana ja muſmutua, 'san

curua sananima amatasūçiqcindjananima, san mutağ-gua sananima tstjealqcindjananima.

28 *san mutağga-cutanea sananima apuſqcindjananima, san qmuſğgua sananima mutatstşūlatqcindjananima.*

29 *seja acimus çesa satumuacūa acupj acun; sina eloc ſinatamus cutupj sa bqv meamea sina cot acun.*

30 *sa tagua àmanqdarupj seja qmuſumus; àmana sina setan lupatamus sa bqv çila jūa cutupj.*

31 *taſja san muni tumumutağgumus, sa la-mutağ-gua.*

32 *san tula curu sananima caſmutuqcindjananima, san bqv maſabagudua, ulapa àmana cumjana cumuni-caſ cundjananima caſmutua.*

33 *san tula mutağgu sananima mutağguqcindjananima, san bqv maſabagudua, ulapa àmana cucunjita euſtak.*

34 *san tula maqa cundjananiecipj-tupan sananima çila taguan, san bqv maſabagudua, ulapa àmana'ndagia cumuni-maqa ulapa àmanançi, çila tumutağupj cucunjita ūlu.*

35 *san mutta san curua sananima açelacuruqcindjananima, san mutağgua, san maqnea, bqv çila jì, san cutacun san tumutasaganea ūlu, san mutua manean-çinçi çjūaljamalim; cunjın dagia cumuni mutaük ſabagudunnacqcindjananima, ulapaqcindjananima acun.*

36 san muni mutaāgua, sananin emun dagia cumuni mutaūk.

37 ula ggalqnicēalan san bqv maqgalqneana; ula ūnnicēalan san bqv monnean; san tugaculua, san matugaculua

38 san tagua, san mataguana; xūn eēgata, cusi-tsūna, tugxugutsūna, cumiellanda àmana sananima cutagūsinea. cucunjitacindagia san muni tukgjata cūcan san mataguān.

39 cucutanada cundjananima parabl, ‘ğ und ámasq-cindjan tstagatean ámasq-cindjananima, cundjan cja agu-muçisa ufluçipj.

40 maqgıçei bqv āna ciçieja āgıçieinçi, ūleastağua cumunūa cūca ciçieja txençin.

41 ğ eundqm sa cja muni tsteci èca cuşçi sin macu-sin’çi tellan, sa bqv cja muni tsteci ūlu ūrur sinç tellan?

42 ğ eundqm ácan sa muni cutanğjata usuēcja ‘ğ usuūrin’a tumuğıçagulat ĩa èca cucuşçineata sina tellan?’ ūrur ēadara sinç tellan. muşqmunçin’a ĩa tupoanea sa ūrur sin tellan dşlum, uspan sa tecūan xūn gğıçagulupj èca cuşçi sin usuūnçi tellan-dşlum.

43 ĩma ūrat’ndagia eunjuıçie issea ulap’ amjim, ulapa ūrat ácan eunjuıçie issea ĩm’ amjim.

44 ūrur dara cumunit-issa ciçin amjim’nçi-tupan; umşfundşlum àmana bqv āla tstumena figa, brambl ‘ndşlum àmana bqv āla tstumena grapa.

45 İma uançi suscin cēēgurgjata İmatupan, cullam cumuni-tak İmatupan; ulapa uançi suscin cēēgurgjata ulapa-tupan; cullam cumuni-tak ulapa-tupan.

46 ¶ ğ cundqm ācuan san İa tuapumuni, Lerd, Lerd, san bq̄v āla tumuṭṣen' İa?

47 cunji āmana İacjipi cqtaca, İa muṣmuṭua, İa urumunq̄mus, sananima āturalaga-tuiçecuā cunjima.

48 cunjin cucançecu ua elanq̄gasin ucur, cugjamuda etacunupj, cutelandecuda laşan; İzuk āmq̄gasin belaca, İzuk āananasin cunji ucqtupj, cuā tşāmunida, cunjindq̄gia cumatelandecuda laşan.

49 ācuan āmana ulaf murq̄ci, bq̄v urumunq̄ci, cunjin cucq̄çecu ua gjamaūa elandecq̄gasin, āḡuan tq̄nan, sima cuāananuda cutupj İzuk, cupatagundecuda cucj-tacuan, cuūl q̄rugatuda cunji ucur.

çapts 7.

1 cunjin ūlq̄gjasin şançi āḡja āmanançi cutumugida capsniiumupj.

2 sentūriançicja şanara ūştukāguūn cetu annunasin cqrugatuda suscin apunupj.

3 cunjin murasin Jezusicjipi, cutjaminuda cutupj juandjananin ātealançi, cucq̄cali İmenuda tēamananupj eiçin sşvant'nci.

4 cundjan ūnegataşin Jezusicjipi cumuabjlanjısinda cunjima, cucutq̄nisinda; 'cunjin scja cutumumuta-ūkgjatacuan cunjin anuu mamurumunq̄ci.

5 cunjın dağia caru şananin àmanupı, celqında şanimama sinagog.

6 Jezus cutsucqatacada cundşanimama, cunjın ünegatqmunıfın ucqupı, sentürıan cıaminada cıqıca caruöalançı cutupı, cutstucutqında, 'ılap aruğatica; ş matumuğaannaca seıa ş ucqupı.

7 ş bqv mqnısqında şma seıa`cqtacupı, sa cutanea tupan, şa sıvant cıàmananea.

8 ş matsenqı ala tşenmıta soljs'ndşanimama, amuni-cutan şançı-ünçı; 'sa cqtacöa,' cunjın cıa cqtaca; şün-çıünçı, 'sa cqtacöa acum,' cunjın cıa cqtaca; şa sıvantnqıca, 'sa üstaguş şan,' cunjın cıa üstagu.

9 Jezus murafın cutupı cutstunnacada, cutumufunatada, cucutqında àmanançı cıqıca lustegınasın, 'ş sananimama cutqana, ş bqv teıda cundqm mufata ün izrael.'

10 tumuşaminacındıan şunatafın ucqupı, cutstecısında sıvant àsqunefafın àmanuā.

11 ¶ amafunna cumutqatumuğıda sıtıupı nın matuapunqı; ūru cıqıca mufatöala àmananda meqgu cıqıca cutumeagıında.

12 cundşan tumuğıfın sıtı gat, cugamınısında asıpjıa apunqı, cedqıncı mcun annuğua, ullqatacmıtu; meqgu àmana sıtı gqtandşluma cıqıca cutumeagıısında.

13 Lerd cutstecıtumurada cunjıma, cucutqında, 'ılap urıca.'

14 cutqtandecada cefinupj, cunjima gamjnafin cumunisinda; cucutqnada, 'àrum ua, ácutan scja, cumuṣṣena.

15 àpuneafin cucumutuda, cucutqnada èca. cutu-
atuda cunjima cedqbinçi.

16 cuûlamaacunatusinda, cundjan eufabagur-cutq-
nisinda Gedicja, cucutqnisinda, 'profit ṣūnqci řan-
anima cutṣumur, Gød eiçin àmanançi cumutaūk.

17 cundqm jũdea dçra cumurisinda cunjima, uŝi
sipulealan ácan.

18 jonicja muşateala cunjima cuûl umurisinda
şanupj.

19 ¶ jon ejiçicinda muŝatuqpi, cugqligupicinda
Jezusicja, cutucutqnada, 'ç unda sa cucqtacwnçitqci,
und şan ā tanaceā ácupj.

20 uqpi eqtakūnegatafin eiçicijipi, cucutqnada, jon
baptist ípicja ejaminuda scjipi, ucutumurupi, 'ç unda
sa cucqtacwnçitqci, und' şan āl alagunēā ácupj.

21 cunji ṣsan cutēamananuda àdupqmutua ūru,
àrugurmutua, àcuŝpigunurmutua ulqçqci; ūru áma-
ŝçindjānānima cututecida.

22 Jezus cucutqnada cundacja, 'sapa-řunatēā àgja-
tumura jonicja sapa-tstecifin, sapa-tumuraşin; ámaŝa
tecifin, ueljna řnaŝin, lepŝeala tumuṣasinataŝin, ufei-
ṣṣāci muraşin, apunqci àmananaŝin, matumuruqcin-
djan cumuŝmuta Gosp'l.

23 cunjin matuşabagudua şacjipi qrugatunnacqmu-
tu.

24 ¶ jon jaminapi çèllacqtaeqpicifin, cumurada àmanançi jonicipi, '¿cumuduupi san manutufuda àmanapisisipi tecipi? unda mupi çilineq ts̄rudqra?

25 ¿apa cundqm san manutufuda tecipi? und' ua ūletas usca dufmutua? ūletas usca dufmutagua, ïmatupqei atumutagua, cumuni-tsumutasin eiç'ndi-ananima.

26 ¿'apa cundqm san manutufuda tecipi? profit'nda? ïàgi sananima, 'cunjin profit manœana.'

27 cunjin mutta mamecamaàgjiaci, 'Alaguna, átjain ïa tumujaminqcinçi, seja ïa ūstukàgupi ā.

28 ïndagia sananima àgja, ceqa maçilussa jon tupan manœana profit, meacanacssa Gød'nçi eiçdum mutua cunjima annu manœana.

29 àmanqdra, tacs ïèalanda murafin, cusabagurcutqnisinda Gedicja, cundjan dagia cutumuanafida jonicja.

30 farise'ndjan mutta, le'ndjan ácan cumuazagunisinda Gød àgjafin maam matuqrugatacindjan, cundjan dagia bq v tumuanafida jonicja.

31 ¶ Lerd cucutqnada, '¿cundqm étuçeçua àmançi ïan àram mutua, cumuduupi cundjan çecu?

32 cundjan annu çecu eiùaljamalim mqrcit tumœakmutua, úngumbi magqlamutu; 'ïan sananicipi tumaguda ¿dqrara san ùqnunu? ïan sananicipi inumutuda, ¿dqrara san putukinu ïik.'

33 jon baptist cumutuda bred atuù, ïn ulquà; san cunjima tecida cuspica.

34 àmanandşlum maçeu cumunit atumuta, ulmuta ; san cunjima teci ; ‘cunji-ün şaèà, ĩn ulçei, tacs jìøa-lançi, ulapøalançi curua.

35 ĩmaqindjan cumuni-ül-wrumunçeuşgjata ĩmaqipi.

36 ¶ uøali farise cucurada cunjima tumuţşugata-tama. cumuţatumuţtada farise’nçi ucaţupj atumupj.

37 ceŗa siti mutua, ulapçei, murafin, ‘Jezus caturmuta farise’nçi ucañ, cutumuçida cutupj dşuŗa cun tşumèua ticemu alabastsa.

38 cutuŗ munida ciçin cşian ciçin amacan, cutuputuk tuçusida ciçin cşia jica, cutaşqculada ciçin uŗta, cupaşuda ciçin cşian, cutupj cutèida dşuŗa cuna.

39 farise ciçicja jìşin tecişin cutupj, cumacutqanuda, ‘şançi ün tula profit, cjøalanasinda şançi cepupj ciçicja celindecèata, cunjindaçia ulapçei.

40 Jezus culacutqanuda cunjima, ‘şıman áa cutanøa seja ;’ cucutqanuda, ‘Tşena saā cutanøa.’

41 uŗ cumuţtada mañafin cumbj uançi, uøali ā cumaqcuda fĳv úndred pens, ácuün fifti-tupan.

42 cunda apitupqanafin ulaf cumutaũgataguda cundacja. ĳapa, sa ā àgjøa ĳa, cunji ün cunjima āşat şün curua ?

43 şıman culjaçjida, ‘cunjın cucurua cunjima úlu cşş ĳ. ánisqna tumumuţaũga-tağafin úlu cşş. cucutqanuda cunjima, ‘şün sa àgi.

44 cutumuşunatada cepupj, şımanicja cucutqanuda, ‘ĳunda sa teci şançi cepançi ? ámuçida sin ucaţupj,

sa bqv *ja* tağuda *sima* eşiupj; cunjın *mutta* cutstucusida *ja* eşià *jiça*, *cutasqculuda* eşiin *ušta*.

45 *sa ja* bqv upaşuda, *şançi* epan *cupuşmutuda ja* eşià *cutaceta* émuşifinçi *uşpan*.

46 *şa* taşan *sa* bqv *tēida* *cuna*; *şançi* epan *şa* eşiàn *cutēida* *dşuşa* *cuna*.

47 *ı* *şcja* *cutupj* *cutqna*, cunjimin *uqapeaştağ* *ūru* *annu* *ámutaūgat-uşunaben*; cunjın *dağia* *cucuruda* *ılı*; *èca* *mamutaāğua*, *ècatupan* *cucuş*.

48 *cucutqnada* *cunjima*, ‘*sin*’ *uqap*’ *eaşt* *tağ* *átuşunaben*.

49 *cundjan* *tşugatamasin* *cunjima* *cumacutqnada* *ūğumbj*, *ı* *cun*’ *şan* *uşunabengjata* *uqapa*?

50 *cucutqnada* *eşpançi*, *sina* *şisinana* *şcja* *cutēamanan*. *şabaguda* *sa* *cqtacəa*.

çaptis 8.

1 *uşpan* *ácun* *æaləalan* *cuñeğurdqtuda* *siti-dara*, *viljdara* *ácun*, *cumuruda*, *cutuşəalenatuda* *àmanançi* *tuşabagud’jağja* *Ged’nçi* *ciñduma*; *tēlv’ndjan* *cutēuğjnisinda* *cunjima*.

2 *eşpandjan* *ácun* *eşiçija* *tumumutaāğasin* *àánnuşanasin* *àdupunataşin*, *Mesi* *matuapunasin* *Magdalen*, *cullum* *cucula-manqtsicurida* *sevn* *devl*.

3 *joananda* *eşzançi* *tuşcun*, *érad’nçi* *stüşd*; *suzananda*, *ūru* *ácun* *eşiçija* *cutuşinamunida* *cundjan* *mutaşasin*.

4 ¶ meagū àmana tumēagatafin ciçicijipi siti dqr̃and̃slam, cumurada parabl'a.

5 tupusūā cumana - tupusuda xià; cunj̃in tupus̃inafin cutj̃arputacuda ā ùjñ, cumatecilupenuda, bik àmalim cij̃ūati-sinda.

6 cutj̃arputacuda laşan; àpus̃aşin cjananuda cucj̃-tacun, cunj̃indagia sim'apisù.

7 cutj̃arputacuda ummaşun; ummuş cupusuda, cutj̃aşatuda cutupj̃.

8 ácun cuputacuda şma tanupj̃, cupusuda, cissida úndredföld. cunj̃in cundqm umuraşin, cugalqnada, 'uşcir muşmutua, cuā murea cunj̃in.

9 ciçicia muşateala cucutumuruda cunj̃ima, 'ç cumuduupj̃ sa àg̃jida şançi parabl'a?

10 cucutanuda, 'san matuj̃øalenata matj̃aşj̃agj̃a Gød'nçi ciñduma, ácundjan maagj̃a parabl'a-tupan; cundj̃andagia tecidara, cuca tecaùqei; muşmutudqra, cuca muşùqei.

11 éagj̃aşin parabl' şançita; xià Gød'nçi cutqna annu.

12 āùjñ tuputaca annu muşmutuqcindjan; dev'l muni muçi, cumuni tuçataca àg̃j̃a cundjananin suscin'nd̃slam, cundjan muşataük, tumēamananaük.

13 laşan tuputaca, cundjan muşèllqmus cumuni şabagarmutaçu, şandjan mql̃apisùā; cundjan muşèlla èçatupan, nan arugatqdara cundjan cja ũla patagundeca.

14 ammaşun tuputaca, cundjan muşèllqmus bav ā

muşarmuṭu, cundjan cja tarugurmuni ūstagu, sabagudanda, şançi muṭua.

15 ĩma tanun tuputaca, cundjan xūn suscina muşarmuṭua, cundjan cutupj urumumuṭu, cundjan ā issqmuni.

16 ¶ àmana tutugatamus cand'l cunjuicik cutupj tjaşateca, cunjuicik muni tuqtuteca etacun tēan; cunjın muni tumurandeca candlstica, tujøalenatupj muçiqcindjananima.

17 munit usikmuṭuqcindjan cuūla - cunustasanisin-øana, matuqtuteca, cuūla matecūana.

18 mşstecqmurisinøa; muṭagua cutumuṭagua; muṭagunnacqei cunjın cumuqaça maengaşin muṭagu.

19 ¶ cumuqtanacuda cunjima cedqbin, cemacuseøalan ácun; cundjanqaçik ūnegata cunjima, àmana cuffimagqtuda.

20 cumurisinda cunjima, 'dqbjá, sin macuseøalan asin cutstanuk-palan scja.

21 culacutqnuda cundjananima, édqban, şa macuseøalan şandjan annu, cumuşmutacun, curumunçjıatacun Ged'nçi cutqna.

22 ¶ ácun meølan cutşucuçida qnanupj ciçicja muşateøalançi cucutqnuda cundjananima, 'uşqm ĩan inøa, ácu ūşupj kateguşinda.

23 cundjan ullufcunjnaşin cucundecuda; cucupq-tstuşatuda acqmacan; catupida ūlu éca, cumaacuna-tuşinda.

24 cundjan cumututupurada cunjima, cucuṭqanisin-
da, 'Tṣena, Tṣena, jan mulqea. cucuḡuſeida úſa
çilinda, úlu eçèlġaguda.

25 cucuṭqanada cundjananima, 'cī san çisinanada?
cundjan cumaacunatada, cutunnacuda, cumacuṭqanq-
picinda, 'ç cundqm ua ſan, cunjın dağia úſupj, écu-
pġında cutumumuſurğġata.

26 cundjan cutuūrąguda gadara, galale cuſatapū-
narmuni.

27 cunjın tuūrągafın, ua sitındylam cucupusaatada
cunjima, dev'l'ndjan tuānnuſanaſın ſatura, uſca dupġ-
nunnaca, àmana tuūnmuçi gumunuñçi tupan cumu-
tada, bqv ucqn.

28 cunjın tecifın Jezusima cugılqnada, cutumulu-
pġqmatada cunjima, úlu áſa cutucutqnada; 'Jezus
sa Gødñçi mqcun manəançi ç cundqm sa ġa ūſta-
ğua? ġ ſeja átumumutaāk, ulq ġa tutumañica.

29 cunjındağia cuççali-manatsieurida ulqpa cuſpi-
cunçi uāndylam. ātealan cumunit atada cunjima,
cunjın cutumeamasqmunida çana, fetſ'nda; cumuni
eīssambugutada çeàmasa, dev'l cumuni tēiņganada
cunjima àmanapisipj.

30 Jezus cucutumurada cunjima, 'ç cundqm sina
āpan? eġğġida, 'lejan; ' ūru dev'l'ndağia cumuçida
cunjima āta.

31 cundjan cutumumutaāğuda cunjima, 'ulq ġan-
anima culamuçi istumulupj.

32 *cutumeagatamjında pig tularan, cundjan cutumurumunuda cunjima cutupj muçi. curumunuda cundjananima.*

33 *cutumanagulisinda dev'l uandşlam, cağumuçi-sinda pig àmalimupj. cuûla-durûnarida àsin écupj, cumqmjda.*

34 *cutupj tuatupalanaşin tecişin cunji ûştagu, cjin-ganadqtusinda, cumutqtumuruda siti uş'nda àmanançi.*

35 *cundjan cutumanalagunuda cunji ûştagupj; cutuşuda Jezusicijipi, cutstecisinda uançi devl'ndjan managulaşin Jezus'nçi cxiàn mutuş, cudufmutuda, cjealamutuda, şûn cumaacunatuşinda.*

36 *alaguûştagaşindjan cjàgjisinda cundjananima àannuşqmutaşin àamananuda.*

37 ¶ *àmanqdara Gadarandşlam, gqtandşlam ácan cutuçuçi-alagunisinda cunjima cullam; cundjan-dagia úlu cjin-ganuda; cucupacuçida qnanupj, cuçila-funatuda ácu ûşupj.*

38 *ua devl'ndjan tumanağulaşin cucutumuruda Jezusicja, 'çapa új scja tsamutu? Jezus cjami-nuda cunjima.*

39 *cucutqnada, 'mutamutua sa sin ueatupj, satumurea cundjananima Gød scja mutaāğaşin úlu. eufunatuda, cuûl-umurada cunji siti àmanançi Jezus cunjima mutaāğaşin úlu.*

40 *nan, Jezus cutupj funataşin àmana cumutaāğada cunjima, cundjan dagia cutanacuda cunjima.*

41 ¶ *ua jısus matuapuna cucqtaacuda, cunjın sinagog tşena, cutumulupjida Jezusunçı cxiàn cutjialagunuda cunjima ciğın ucqtupjı.*

42 *cunjimına maçepan annuğacı, tēlv ı tsdarqacepançı cēda apuna - tuçqana. cunjın ınasın àmana cuçğjaməagatatuda cunjima.*

43 ¶ *cepa sapa tumanjamagua tēlv ı, cuül-ubapunuda ciğına tumisinamuıtu fizifan'djıananimá, cu-djanagaçık cunjima ēamanana.*

44 *cucqtaacuda wıncupjı, cēlinatuda ciğın wıca üjn; cuçqtacun cunjimin sapa àmanjamagasin cutşünatuda.*

45 *Jezus cucqtanuda, 'çcun' ıná elinatuda? àmanqara tşicasın, pētşndjan ciğicja tşugınasın cucqtanısında, 'Tşena àmana seja cuçğjaməagur, çcundam sa cutanuda? cun' ıná elinatuda?*

46 *Jezus cucqtanuda, 'annu ıná cēlinatuda; ındagıa áēamananuda.*

47 *Cepa mıəanasın ā usicupjı, cucqtukūnegatuda gşugua; cutumulupjıtecuda ciğın cxiàn, ciğıat-umuruda cunastas àmana cumıspalanuda, cunjın tēlinatasın, cunjın çēamananasın cuçqtacun.*

48 *cucqtanuda cunjima, ınia sabagudua sa, sa çisinanasın seja cēamananuda. sabaguda cısmutqeatacuda.*

49 ¶ *cunjın ā cutamunatacun, cuməqtaacuda sinagog tşenuançı ucandşlam cutanasın, cunjima, 'sa maçepan annu apuna, ula tuçrugatica tşenacıncicja.*

50 Jezus murafin culacutqnada, 'ula tapukmunica, çisininæa sa ïa, cunjın cutumæamananæa.

51 cunjın muçısın ucıtuıı, cunjın bıv umuçıda àmanançi, pets, jamz, jën'ndjıananıma tupan, fuganicępançi emun cędqbindacıa áeun.

52 cuıla putukmutısında, ejinisında cunjıma, cętu cęcutqnada, 'ula putacicæalan, cunjın bıv apuna, cęcqlęata.

53 całendufeusında cunjıma, cundjandęgia cętecida cunjıma, xün apuna.

54 cuıla culamanqtsicurida cundjıananıma, cętada eıçicja ùf, çjıda, cęcutqnada, 'fuganicępa sa camqtıa.'

55 cunjımın açaıa cuçıl qęumuçıda, cęcamqtada cęcıtacın, cęçęalı-tuatumqpicında eıçicja.

56 eıçımın, cędqbinda cętunnacuda, cumuabjlanıfcida 'ula àęjıatımurapicica àmanançi éüstqęafın.

çapts 9.

1 cunjı dęra eııda tēlv æalançi eıçicja mufatandjın, cętuabjlanuda cundjıananıma ulqpa cęspicæalupı, ēamananupjında sukdęra.

2 ejaminuda cundjıananıma umurupı Gędnçi cıy-dumupı, ēamananupjında suğcındjıananıma.

3 cęcutqnada cundjıananıma, 'ula ticemjnicæalan, san ıla dqęınaük cüa, san ıla maasjınaük ticemu,

san ular icemjnaūna bred, muninda; san ular dupjna-
ūna cumbj cota.

4 San mutamutumus ueqn, san tumutuana cučan, cullam san çatukèllea.

5 sananima alafanqmus san tumanqtsicurimus cullam siti, san tugşug'upistecœa cullama tuntucu sananin exiãndşlam cundjananima tuunnasũpj.

6 cutafisinda, cuçicamurisinda tşndqra cutumurisinda gospel, cēamananisinda unnisin.

7 érad tetrarca cuūla - murada Jezus muni ũştqgafin; cutarugataada suscin, cutjar-cutqanada 'ndqgia, 'Jon maf çila àmanqmutu.'

8 cutjar-èyguda eljas maf çila tumuçalaguna; cutjar-èyguda qta profit cuçila àmanqmuta.

9 érad cucutqanada, 'Jonicia átqgufitupeanada tqşa ç cunna mut' şan émafmutaca cundqm?' cutecicuarada cunjima.

10 ¶ aposl'ndjan şunataşin, cuūl-umurisinda cūqn muni ũştqgafin. culuştuktumenada cundjananima cumisũpj àman' apisisipj betşida ũjn.

11 àmana murafin cutupj cuçilusteg' utuşada cunjima; cunjın cutumutşugada cundjananima, cumurada cundjananima Gødnci ciydumupj, cēamananada utjqtu àşqgumutafin.

12 meala culuşmunifin tēlva cutuşūnegataşin, cucutqanisinda cunjima; jaminœa sa àmana meagu, cundjan cuā utuşmuçūa tşndqrupj, usipjında sipul-

øalan, cutumutisinøa, cutumisininisinøa ; ðan ndagia tumut ðan usitup usipj.

13 cucutqnada cundjanaanima, 'tuatameasanna cundjanaanima, culacutqnisinda, 'ðan mutagu fiv lof, cumbj apumatanda tupan, ðan tula mutqtstetat ama ðançi àmanançi ũru tuatumupj;

14 àmana cumanacaguda fiv tsz'nd ujamalim ; cucutqnada ciçicja musatøalançi, 'tutuāguasanna cundjanaanima fifti cumisun, çila fifti cumisun.

15 cundqm cuūstagusinda, cututuāgusinda àmanq-dqrançi.

16 cutstumēnada lof fiva, apumat'nda cumbjbj, calagunada évnupj cutuðqñnatuda cutupj, catuygusida, cutujmuda ciçicja musatøalançi àmanançiçicja møqgu.

17 cundjan cuūla-tatamasinanuda ; tqtuèllqci cuts-tjìgqgusinda tēlv cofinos.

18 Nan cetupa tamusmunifin, ciçicja musatøala cutsagusinda cunjima, cucutumurada cundjanaanima, 'ç cundqm ða ánisqmutu àmana ?

19 culjagjisinda, 'sa mus Jon baptist ; ácundjan, samus Eljas ; ácundjan mutta, sa mus āta profit àrum àmanana.

20 cucutqnada cundjanaanima, 'ç san apa, cunima san ða ánisqnu ?' pets culjagjida cunjima, 'Cristja God'ndsluma.

21 úlu eufcida cundjanaanima, úlu cutuusicuda cundjanaanima cutupj.

22 cucutqanuda, 'àmanandşlam maçeu cusagunœa úlu, cutumu - álafanœa átealœnci, scribdjãnanima ácun, manœana prestndjãnanima, cutumuacupunœa, cutstumeámananœa mutan meálan.'

23 ¶ cucutqanuda cundjãnanima, 'tula àmana ía sigjœa, maam cuã mamumqnrurœa, cuã muni munj-nqgua crœs, ía cuã sigjamunûa.

24 cunji ün maam mameámananœci capunœa; cunji ün tumuacupunœa íacjipi cunjin cutumeámananœa.

25 ¿ cundqm ur çisinqmutœa, tula cunjin úl atqgasa usipi tula cœtu apunœ?

26 íacjipi unnasqgua, şa tutarinupjn'da, cutupi àmanandşlam maçeu cunnasqgua cunjin tumuafugat ínqmus eiçinq glœsi, eiçimançia ácun anjndjãnanin ácun.

27 í mutta sananima şün umura, cutjãr munat şan cunjuçik ía tumqmjœa, cuja tecisineœa Gœdnçi eiç-duma.

28 ¶ at meala cunji uspan culustegucjida tularupi pets, jon, jamz'ndjãnanima qmusupj.

29 cunjin qmufafin cunjimin alaguna cumufgqmatuda, eiçin usœa ácun, cudusmunida àmenœci, lundqtœa.

30 cumbjã eiçicja çjãpemurmunida, moziznda, eljas'nda.

31 cunda cutumutecida úletasqpi, cucutqanpicinda eiçin apunupj cœtu tstumutagupunœa Jerusalem.

32 petşndjãn caşandecusinda uœa; cundjãn tupur-

afin, cutstecisinda ciçin glösi, uqpicinçieja ácan tsu-
munifin ciçieja.

33 cunji uspan cunda çeluçejapicifin ciçieja pets
cucutqnada Jezusicieja, 'txena íma ían ā mutua san,
uqmurandecqmisin íananima, sejiþi, mozizieþiþi, elias-
ieþiþi; cunjin daqia cucinnuq cutqnada.

34 cunjin ā cutqmunatacun cundqm, šaca cucupa-
tjafatecwada cundjananima, cundjan cumaacunatada
muçifin šacupi.

35 šacandšlum caşqnada, 'šan ša maçean macuruq,
san āla muşateq cunjima.

36 áşa ēufatafin cutecisinda Jezusicieja tupan. cutupi
cusieusinda; cundjan bq̄v āl umura cutupi uçəali
ūnçi, cundjan tstecifin.

37 ¶ cunji ámaşunna gq̄ta cundjan tumenafin tula-
randšlum ūru àmana cusijgjata cunjima.

38 culluma uq eugqlqnada, 'txena āl-alagun ša
maçeunçieja, cunjin daqia annugua.

39 ánnuş cununit ur cunjima, cunjin cucítacun
gqlqna; cumuni eišsumata cunjima, cunjin eja muni
şenata à, cunjin úlu matusqgqua, ím sugatupan
cumuni èllqgjata cunjima.

40 cutupi íàtumumutaāguda seja muşatealançi,
cumjəanisinda.

41 Jezus cula-cutqnada, 'san q̄rum mutua maçi-
sinanunnaca, çgqtucuruqanda, çcundqm şatura étšu-
munūa sananima, étşumunūa sananima? acum tsta-
gatea sa samaçunçi.'

42 cunj̃in c̃at̃ac̃ı̃ñqd̃ara, deṽl cunj̃ima cut̃up̃ẽande-
c̃ada, cuc̃ı̃ss̃umat̃ı̃da cunj̃ima. Jezus cũı̃nñı̃da ı̃l̃q̃pa
c̃usp̃ı̃c̃ı̃ñç̃ı̃, c̃ẽamañañı̃da. c̃ı̃ı̃alic̃ı̃a, cũç̃ı̃la tũat̃ı̃da
cunj̃ima c̃ı̃ç̃ı̃muñç̃ı̃.

43 ¶ cũı̃la-tunñac̃ı̃s̃ında G̃ed̃'̃ñç̃ı̃ ab̃ı̃l̃lup̃ı̃ mañẽañ-
q̃ci. àmañqd̃ara tunñuk̃pal̃q̃ñãs̃ıñ Jezus'̃ñç̃ı̃ ũ̃st̃ag̃up̃ı̃,
cuc̃ut̃q̃ñı̃da c̃ı̃ç̃ı̃c̃ı̃a m̃ı̃s̃at̃ẽalañç̃ı̃.

44 écut̃q̃na à̃rum ı̃zuk murẽas̃anna ; àmañand̃sl̃ı̃ma
m̃q̃c̃ı̃ cut̃st̃um̃ı̃ac̃ı̃p̃uñẽana àmañañç̃ı̃ ũ̃sa.

45 cund̃ı̃an ı̃ẽalãı̃q̃m̃ı̃s̃ında cuñç̃ı̃ à̃g̃ı̃a, cum̃at̃ı̃a-
f̃at̃ı̃s̃ında cut̃up̃ı̃, cund̃ı̃an b̃ı̃ṽ ā̃l ı̃ẽaleñat̃ı̃da ; cut̃q̃-
p̃ac̃ı̃s̃ında cunj̃ima ı̃cut̃um̃ı̃ra cut̃up̃ı̃.

46 ¶ cund̃ı̃an cum̃ad̃ı̃ç̃ı̃c̃ı̃a-m̃ı̃lac̃ı̃-p̃ı̃c̃ında, ç̃ cuñç̃ı̃
ā̃m̃ı̃s̃ m̃uñı̃a mañẽañq̃ci ?

47 Jezus ı̃ẽalam̃ı̃t̃ı̃a cund̃ı̃an m̃ı̃j̃ẽalañãs̃ıñ, cut̃q̃-
t̃ı̃da c̃ı̃ı̃alañç̃ı̃ cut̃st̃um̃ı̃t̃s̃um̃uñı̃da cunj̃ima.

48 cuc̃ut̃q̃ñı̃da cund̃ı̃añı̃ma, ‘cuñç̃ı̃ àmañañç̃ı̃
ş̃añç̃ı̃ c̃ı̃ı̃alañç̃ı̃ cur̃ı̃a ı̃ac̃ı̃p̃ı̃, ı̃a cuc̃ı̃s̃ ; cuñç̃ı̃ àmana
ı̃a cur̃ı̃a, cuc̃ı̃s̃ ı̃a ı̃amiñq̃c̃ı̃ñç̃ı̃c̃ı̃a ; ā̃sa m̃am̃ı̃ı̃ñç̃ı̃-
t̃ı̃ñnac̃ı̃c̃ı̃ cum̃uñı̃ana mañẽana m̃am̃ı̃ı̃ñç̃ı̃t̃ı̃a.’

49 ¶ Jon cul̃ac̃ut̃q̃ñı̃da, ‘t̃s̃ena ı̃an tec̃ı̃da ı̃a ç̃ı̃c̃ı̃la-
mañq̃g̃ı̃l̃ãs̃ıñ deṽ'l sin ā̃p̃q̃ci ; ı̃an ı̃s̃c̃ı̃da cunj̃ima, cun-
ç̃ı̃n d̃ag̃ı̃a b̃ı̃ṽ ı̃añı̃ma t̃s̃ı̃g̃ı̃ñı̃.

50 Jezus cunj̃ima cuc̃ut̃q̃ñı̃da, ‘sul̃ap ı̃s̃c̃ı̃ı̃k cun-
ç̃ı̃ma ; cuñç̃ı̃ ũ̃n ı̃p̃ı̃c̃ı̃a ç̃g̃at̃ı̃ñnac̃ı̃a, ı̃p̃ı̃c̃ı̃a cur̃ı̃m̃ı̃ı̃-
ç̃ı̃ata.

51 ¶ ā̃c̃ı̃ nan, c̃ẽtu cut̃um̃ı̃ç̃ı̃ évñup̃ı̃ cuc̃q̃g̃ãs̃ıñ,
cuc̃ẽam̃uñı̃ā̃a zuk c̃at̃ac̃ı̃p̃ı̃ Jer̃ı̃s̃alem̃ı̃p̃ı̃.

52 *cuīat iaminada àmanançi, cetu culustegínuda uspan; cundjan cumuçida samaritandjananin vilijupj ĩa sanara ũstukâgupj cunjima.*

53 *culluma àmana bq̄v urumunuda cunjima umu-
tupj, cunjın dq̄gia cutucamutuda Jerusalemupj
cqtaca.*

54 *eigicja mafatuq̄pj tsteçifin cutupj, jon, jamz'nda
cucutq̄nq̄picinda, 'txena, ç̄ap ĩpicja sa tula ç̄q̄li tube-
lacundeca puşq̄ci cundjananima tumœaşçinupj, cucun-
jita eljas tumœaşçinaşinaca?'*

55 *cutumufunatuda, cuñnnuda cundacja; cucutq̄-
nuda, 'sapa bq̄v jœala sapicin cuspicupj.*

56 *àmanandslum mq̄cun dq̄gia bq̄v cupq̄mutuda
usipj àmançicja acuçm̄ipj, ĩamananupj tupan. cutu-
şuda ácu vilijupj.*

57 *cundjan utaşjınaşin, ácuñ cucutq̄nuda cunjima,
'txena scja álustegínea unna.'*

58 *Jezus cucutq̄nuda cunjima, 'çilejjamalim annu
ēq̄ğusin uşunna, bik àmalim ácun tucuşanēq̄gu, ĩ
mutta, àmanandslum mq̄cu çeitjaktecēunnacçei.'*

59 *cucutq̄nuda ácun upj, 'lustegín ĩa,' cunjın
culacutq̄nuda 'Lërda, āl urumun' ĩa édq̄buançi mut-
œanmuçipj ĩanna.'*

60 *Jezus culacutq̄nuda cunjima, 'apunq̄eindjan cuā
ñmuçūa cundjananin apunq̄eindjananima. sa mutta
sa mutumurea Godnçi cıjduma.'*

61 *ácu àmana cucutq̄nuda, 'Lërda scja álustegínea,
ĩa sa ā ĩa tucutaèllea èca ş' ucur àmalimunçi.'*

62 Jezus eunjima cucutqnada, ‘àmana pls daqínaci iscepi tula çil’alaguna, eunjín mamumuçaannaca Gød-nçi eiçdumupi.’

çapts 10.

1 eunji uspan Lërda cutumenuda áeun sev’nti, cjamínuda eundjananima cumbjā matsugínapi, çila cumbjā matsugínapi eundqm eutacetandjan; eundjananima cutumuulustugatada, eetu muş uspan muça-îna sitiupi, tstumutupi eetu tucqanâsin muçipi.

2 eunjín cucutqnada eundjananima, ‘Uşagu úlu patuk, usagu eala lusi, Lërda tuşaguançi san â çeqli tuşagua ūru ealançi eiçin usagupi.

3 utuşasanna, átjami eun sananima cuca lam ūlş gumunan.

4 san ulla maamasjnaūna muni tstjigu, atama tice-mu-nda, cilinda san bqç daqíneå, san ulla uūgataūk àmanançi înaçara.

5 san mutqtumutumus ueqn san tucutanå şançi ueqn eua şabagudisineå.

6 tula mutú matuşabagudua, san tuşabagudâsin eumunūa; tula mutunnaca, san âtuşabagudâsin eunatå sananicjipi,

7 san â tumūtua eue’ ueqnçitupan, san tqtumu-tua, san tulmutua, eundjan taçumus sananima; ūştaçun daçia mataşagun’annu. san ulla mutqmur tulliūk.

8 *san muçimus sitiupj, cundjan tul umuçi sananima, san tatamea cundjan tsuatamqmus sananima.*

9 *cullum sueçindjananima san eamananea, san eutanæana cundjananima, 'Gednçi eçdum euñegur sananima.*

10 *san muçimus sitiupj, cundjan tul' umuçainu sananima, san tumanqtsicuruu upj, san tucutamunua,*

11 *'tuntuçü sananin siti'ndşlum jananima eçpjasq-gjatacun jan masqculur sananima tuunnusupj, san a puşateå, Ged'nçi eçdum euñegur sananima.*

12 *jançi sananima sodom bqv cuca tarugateå cunji mealan cuca cunji siti.*

13 *eçaçiua seçipj corazin, eçaçiua seçipj beşjida, etula tuştqgusindaaca tjs, şjdan'nda abjla uştqgu emuni tuştqgafin seja, qataqvan cumonnisindaaca, cutsdufmutasa sacloş, uşnda.*

14 *tjs, şjdan'nda bqv cuca tarugateå sananima jujmentdara.*

15 *sa, capsnium evnupj cumuçia sa matupæandecæ elupj.*

16 *sananima muşurmutua ja cumuşur cunjın ; sananima unnusakmutua, ja cunnusak ; ja unnasakmutua, cunjın cunnusak ja jaminçeinçieja.*

17 ¶ *sev'ntindjan eçjunatusında şabaguda, eçğjısında, Lërda dev'ndjan cumuni dupunargjata jananima sina apupj.*

18 *cucutqnuda cundjananima, 'atalagunat-ulupjda satanicja evn'ndşlum cuca tucişsumatulli.*

19 *sananima átubjlamuta, san tsteclateana sspent'-ndjananima scorpiandjananima, çgurmubjlanqcindjananima áeun, san bqV matuqgunoa èca.*

20 *ánnufámálim sananima cumudupunur, cutupj-san ula jabagudaük, san ála jabagudua san tstumu-ecamaüsella āpa évn'un.*

21 ¶ *cunji xarun Jezus cuçifabagurmutuda eufpicun, cucutqnada, 'édqbuun, Lërda usipi, evn'upjnda, seja ácutegatan, sandqgia šançi āgçipj sa tuçinnumqmutuda jəalqcindjananima, sa tujəalena-tuda cutupj çjəaljamalimunçi, cutegata édqbuun cundqm satucunada.*

22 *édqbuun ja cuūlatak annu, àmana jəalamutunnaca maquançi, emuatupan; emupj áeun àmana jəalamutunnaca, mamqgua tupan annu jəala, cunjín áeun mamqgua tstujəalenata.*

23 ¶ *cutumufunatuda ciçieja musatealançi cutupj-tupan cumurada, tella tecjaci san tsteçigjatacum annu jabaguda.*

24 *jàgçj sananima profit meqgu, çij'ndjan áeun euteçicurada san tsteçigjatacum, cundjan tecaüa-mutuda, murupinda san tumeqgigjatacum, cundjan musüa-mutuda.*

25 ¶ *cucumunida ləš, cumjac-ucutumurada cunjima, tšena, ç cundqm ūj-ūstqgua tuməamanqmutupj eutaceta?*

26 *cucutqnada cunjima, 'ç cundqm tecamandecēata lə, cundqm saredqnaç?*

27 *culacutqnada*, ‘*sūna suscina sa ūla cufmutua* lerdnçi, *sina godicja*, *sūna sol’nda*, *sūn sin abjlanda*, *sūn sina mujəal’nda*; *sa carua seja tsumutuançi* *çuca samacus maam.*’

28 *culacutqnada cunjima*, ‘*sūn sa àgi*, *cundqm sa-ūftagua*, *sa çəàmanqmutua.*’

29 *cunjın maam matujmanatupj cucutqnada Jezusicja* ; *cun’ ĩa tsumutua?*

30 *Jezus culacutqnada*, *ua cumenuda jerysalem’ndx-lum jericupj*, *lupateala gumunun cunnagqamatuda*, *eicicja cucisimalatusında wscə*, *cutualqfusunında cunjima*, *cutafəllisında cunjima apunəandqı.*

31 *qləf cutjnuda cunji ūn prest ua*, *cunjın tecifin cunjima cuqnada ácu ũsan.*

32 *levjt’nda tumunifin cunji ūn cucutalagunuda cunjima*; *cunjın ácun cuqnada ácu ũsan.*

33 *samaritan ua mutta ĩnafin cutupj cunnagqamatuda*, *cunjın tecifin cunjima cumutaāguda.*

34 *cuūnegatuda*, *cuūnamuguda ciçin suk*, *cutucusellicemuda ĩn cun’nda*, *cutucujimutuda cunjima cətu àtucujimutafin culustakmuçida cunjima inupj*, *cumstecuda cunjima.*

35 *áməsunna cunjın çəəllacqtaçafin cugumqlada cumbj pens*, *cutagupicında ueur tugəguūnçi*, *cucutqnada cunjima*,’ *sa mstecəə cunjima*, *šan sa tuk-ānqci átstəguana éfunatqmus.*

36 ; *ap’şandjan*, *cunji ūn sqnisəngjəta cunjima tsumutua àtunnagqamatafin lupateala gumunun.*

37 cucuqtanuda, 'cunjima mutaāgafin.' Jezus cucuqtanuda cunjima, cucunjita sa ūstaga.

38 ¶ cunji uspan, cunjin ĩnafin, cumutqmuçida vilijupi, cewa marfa matuapuna cutumutuda cunjima ciçin ucqn.

39 cumutqguda macus-cewa mesi matuapuna, cunjin cutumutuda Jezus'nci cxiàn, cumuşmutuda cunjimin cuqtana.

40 marfa cutarugurmutuda ūlu ūstagupi, cumutqcutqanuda cunjima, 'Lerda, ĩ dqrara sa ĩa mutaũkini çeqali gĩsinanupi ĩa uřepurançi? cunjin dagia ĩacĩa munit alagunat uřstaga.

41 Jezus culacutqanuda cunjima, 'marfa, marfa, ūru ūstagupi sa tarugurmuta.

42 uceali ūstaga tupan xũnaci, mesi cataguda ĩmqci, cunjuiçik çila tumalqewa.

çapts 11.

1 cunji uspan cunjin tqmuřmunĩfin, cunjin mutaũnatařin ciçicĩa muřatœala cucutanisinda cunjima, 'Lerda, āla tujealanat ĩananima qmuşupi, cewa jon tujealenataşin ciçicĩa muřatœalançi.'

2 cucuqtanuda cundĩananima, 'san qmuşumus san eutœnea, 'ĩananin emun, évn'un sa muta; sa āla mapakmutuana, sa āla mamurumunœan usin cucunjita évn'un.

3 āla tuatamun ĩananima şançi mealan.

4 āla tugaculan *jananima* *jan* ulapunatamus, cuc *jan* tugaculu cundjananima *jananicijipi* ulapunatamus. ulap *alagunat-ullapunatica* *jananima*; āla m̄stecun *jananima*.’

5 cucutqada, ‘*ç* cunji ūn mutucutamura lucuk ūnatupan, ‘*ša* tugaculu, ā man *ja* mutan lovz.

6 *ša* tugaculu *ja* cumutqmutada *inqdqra*, *ı* *atama* mutunnaca cunjima tuatamupi.

7 ucan ēqcin cucutanəa, ‘ulap *ja* tuarugatica, ūā cutuiçikgjata, *ša* cjuālijamalim *ja* cutşugupjafanəata, *jaçik* cutqqa *scja*.’

8 *ı* *sananima* cutqna, cemuarqgancı cunjın bqv tagua, cunjın cucutstaguana cunjima qmufmumínəali ūru cūca qmufajın.

9 *ı* *sananima* cutqna, ‘qmufisina, san matstagusinəan; tanacuşina, san tstecisinəa; acutufisina, san mamumuçisinəa.

10 qmufuqcindjan cuūla tumutak, tanacqci cumuni tsteçi, acutufua cumuni tumuümüçi.

11 *ç* *apa*, tula mamqqa qmufasa bred sananicja cjuāla tuluffacı san bqv tagasa cunjima si? *ç* tul qmufasa apumar san bqv tagasa sspanta?

12 *ç* tul qmufasa úk, san bqv tagasa scərpian?

13 *ç* san ulapandjan tul’ *jəalqmutu* *ımatupan* tagupj sananin cjuālançi, sananin emun évn mutua cutacun cutqqa cunjın ciçin cuspik *ımqcin* ciçicja qmufuqcindjananima?

14 ¶ cucula-manqgulada dev’l luntşāci. dev’l ma-

nqgulaşin luntşāci cutuētānada, àmana cutstun-
nacuşinda.

15 cutjar-cutānada, 'bēlzibub manōana dev'l cun-
jin cutumugşinqmūta culamanqguluş dev'l'ndjan-
anima.

16 ácundjan ciçieja tumjācupj cutumutualaguni-
sinda cunjima évn'un ūştāgūa.

17 cunjın jealqai cundjan mājēalamūtaşin cucutā-
nada cundjananima, 'cişdum dāra maam matuqrug-
ata eja bapūnasa; ueur maam matuqrugata eja
ucundecasa.

18 ;tula satan maam matuqrugatasa? ;cundqm ā
munūana eişin cişdum? san'ndāgia ja tucullamanq-
gulu dev'l bēlzibub magşinana.

19 ;étula cula-manqgula dev'lndjananima bēlzibub
magşina, ;cunna tucula-manqgulara sananin mājēan-
djananima? cundjan sananima cutuannusūa?

20 étula cula-manqgulu dev'lndjananima Gēdnçi
ūşqai matuabjłana, Gēdnçi cişdum şūnqai sananima
euūēgur.

21 abjł'ūā mşstakmuniqumuş uean eişin şer tumu-
lqgunnaca.

22 āşat abjłqai cunjima mjnqgulumuş, ciçieja tūpē-
andecqmuş, cunjın eja ūl-atugulu qrms āçişinanqgaşin,
cunjın eja jmu çilupata.

23 ja tşugunnaca ja cuşgur; ja tşumuşşūa cutu-
pistuk.

24 euşpik ulqşqai èllamanqgulumuş àmananançi

cumunitjta bqa tuculan, muafmutupj, cunjın muafmutunnaca cutqna, ámutafjunatœa s'ucqtupj éççèlla-managulaşin.

25 cunjın mutamuçimus, cutsteci ucırtupacı, madq-gutasana, matuafugata.

26 cunjın cja ççqtaca, cunjın tumutsamutu cunjıma sev'n cuspiç cıçicja manœana ulapacı, cundjan mutamurçella, cunji ün manœan ulapa, bqv cuca ĩa munışin.

27 ¶ cunjın cundqm âgimutafin cępa âmana gumunun mutua cugqlaygutqnada cunjıma — 'cunji cępan sabagudua annu seja mağafin, dıpuşında sa tsdapulaşin.

28 culacutqnada, 'cundjan āfa sabagudua, Gœdnci cutqnapj muşmutua urumumuşua.

29 ¶ âmana ĩzuk eçjameagataşin cucutqnada, ârum mutua âmana annu ulapa; cutanacusin şjn, cundjan bqv tumualagunœa şjn, cunji şjn tupan Jona profit tuşalagunaşin.

30 cuca Jona âmunışin şjn niniviealancı, cundqm âmanandşlam maçı cumunûan ârum mutua âmanancı.

31 cēn elalama jujment-dara cucutuunnusûa ârum mutua âmanancı; cunjın cucqtacuda ĩm âmuc uşindşlam murupj solamanicja ĩœalacı âğjafinaca; şan cumamunata solamanicja manœana.

32 ninivi œala jujment-dara cucutuunnusûa ârum

mıtıta àmanançı ; cundjan dağia cumonnisinda Jona cutqnatumuraşin cundjananima ; şan cumamunata Jonaicja maneançı.

33 àmana tutugataqmus cand'l cunjııçık tıtuqtuteca tutecan, buş'l etacunupı, cand'l stic āguncıtupan cunjın tumurandeca, àmana cutupı utuşmuçia cja teci jeala.

34 tella cutujøalamuni apipı ; sina tellan arugata-pisinatqmus sin' apin cjealanøa ūlu ; sina tellan unnacanqmus sin' apin euŭlámuşarmunūa.

35 mıstecuşinøa, san jeala-mıtagatacun ámuşardunøali.

36 sin' apin tula ūl jealanata, ámuşatunnaca èca, sa sa-ŭljealenarmıtıa, cuca candl şın tıgarmunia scja tujøalanqmus.

37 ¶ cunjın cutqèllaşın farise cunjıma cutumıtsu-gatamuda, cunjın cumutqmutuda atumupı.

38 ā atıınun cunjın bqv ĩa muçusida, cutupı farise cutstecitunnacuda.

39 Lørd cunjıma cucutqıuda, 'san farise'ndjan san muni tıtuçusi tqla ser, atama çgqmında, san mutta etacun ūla tarıgırlupata, ūlapeaştagu 'nda.

40 san mulamia, çapa, āgun ūştıgıua, bqvında āla ūştıgıara etacun ácun.

41 san āla tumutaāguana san tumıtakmıtacun, san maçsellanunnaca mıtıta.

42 ! cıacıjūa sananima farise'ndjan ! san muni tıtagēa

tjâ mint ru ßbdqra áeun, san muni ũstukûa jujment,
Ged'nçi mutaāgunda ; san ā taqēoa eundqma áeun-
djan áeun san ā uftaqēoa.

43 ; ejaçjûa sananima farise'ndjan ! san'ndqgia muni
tumututumutucuru āguncssa tumutu ûna sinagog, san
muni tumuuāgucuru ûna mrcreitun.

44 ; ejaçjûa sananima scrib'ndjan farise'ndjan áeun !
san'ndqgia euca-gœeu tuñmuçi matecaûa, ujamalim
eunji āgun tjnqgqamata, bq̄v cutupj jœala.

45 ¶ lœs eunjima eulacutqnada, 'eundqm sa cutqna-
jin jananima áeun sagqqlangjata.

46 eucutqnada, ; ejaçjûa sananieçipj áeun lœs'ndjan !
san'ndqgia muni tuqsumuna jzuk, san mutta cutupj
bq̄v āla tucamqtu èca ùfœci.

47 ; ejaçjûa sananima ! san'ndqgia munit elqna profit-
'ndjananin sepules, sananin emualan taquqmjašjinaca.

48 xñ san tumuteci urumunœci sananin emuælupj
eundjan ũftaqafjinaca ; eundjan cacuqmjisjnda eundjan-
anima, san munit elqna cutupj sepules.

49 Ged jœalœci eucutqnada, átjaminea eundjananima
profitndjan aposlndjan áeun, eullum cacuqmjisineā
utjqtu, eumutatstxūlatea áeundjananima :

50 sq̄pa profitdqrandslam tumanjamqgašjn usi tumu-
nišinci uspan q̄rum mutua àmana cutumujûa.

51 abl'nçi sq̄pançi uspan zacarijasnçi sq̄pupj, tumua-
cupunašjn elts templ'nda ûnatupan ; xñ jâgi sananima,
q̄rum mutua àmana cutumujûa.

52 ; ejaçjûa sananima lœs'ndjan ! san atuda çgigulata

jəalupj, san bəv muçida, san usipalanuda àutəsmuçi-
findjananima.

53 cunjın cundəm cutqnaşın cundjananima, scrib-
ndjan, farise'ndjan áewən cujànısında cunjima izuk,
cundjan cuçicungutqnisında cunjima ūru cutqrupj.

54 cundjan eēnanısında cunjima, eçànısında cunjima
tueutqrupj ulaqəci, eiçicja çəğitəgupj.

çaptis 12.

1 àmana izuk āpan çgjaməagataşın cumatecilupeni-
sında, cuĵa çəğgĵida cundjananima, 'amaləgunisinoə
farise'ndjananın lev'n, cundjan dağia muşqmuna.

2 cutjaşagjataewən cuŭla-cunaştasanəana, cumatuqtu-
tecēataewən cumatecūan.

3 ámaşan san tueutanəci jəalan cumamureəan; tute-
can san tueutanəci ufeitunçj tupan, ueur āgun cuma-
gqlan-umurisinoə.

4 sananima şa tugaculuəalupj ácutan, 'ula maacun-
atjəəalan apipj acupunəcındjananima, cunji uşpan
cunjuicik çila tuqrugatisinoə.

5 áĵa-əgĵəana sananima mamaacunatacipj. cutupj
san maacunateə, cunjin acupuèlləmus ā abĵlamuni
tupəamuçi éluçj, şūn áçəqli maacunurmutu sananima
cutupj.

6 ç bəvunda fiyv tufar matqmufu cumbj fartiyupj ?
Ged bəv cutupj mulamenata uəəalj.

7 *sananin uſta cuŭl' jəala-tumen. san ıla maacun-ataŭna 'ndağia, san āſa mannuna, tuſur bəv eçea.*

8 *ı sananima əğja, cunjın ıa urumunqei àmanağ gumunan, àmanandəslum məçu cunjima cucuruə anjı gumunun.*

9 *ıa ımqnuruə àmana gumunun, átstımqnuruə anjı gumunun.*

10 *cunjın duçicıqei àmanançı məcunçicja cumatugəçluə; aſengutənqinçi ıma cuſpicunçı cunjın matugəçul'unnaca.*

11 *cundjan sananima eıssımuçimus sinagogupı, ma-jıstratupı, abılqındjananıçipı san ıla mujəalatlilüna san çəğjəana, san tuçutanəana.*

12 *ıma cuſpicun dağia cutujəalanəana sananima çu sarun san tuçutanəana.*

13 ¶ *ıa àmana gumunun dəslum cucutənuda cunjima 'tsəna, āla çutənun' əalicja, cunjima āla çəçli-tufuktağun ıa ıpa tstımeellapunaſın.*

14 *cutupı culəcutənuda, 'ıa ı bəv matutsəna, ı bəv tufuktağua sananima.'*

15 *cucutənuda cundjananima, 'amaləgunisinəa, məstecusinəa tjeatugəğusinaük, ūru mutəguündəğia cunjuiçik tstımisinamutuən.*

16 *cucutənuda cundjananima parəbl'a, 'ūru mutəguünçi isin cupuſuda ızuk.*

17 *maəm cuməcutənuda, 'ç cundəm ūuſtağuşən, áŭla çənur amjim tuşelləğı ?*

18 cucutqnada, *šançita áũstagan* : *áũllea q̄ta tuũ-*
sella, átelançamateã àmaçicssa : *cunjin átuũsellaguã*
amjim, ácu setunda.

19 *ámacutaneã cuspic*, ‘*ša cuspicã sa ũru mutak*
ãrum, nanealupjnda ; *muãsmutua sa, atumutagua sa,*
ulmutagua sa, sabaguãmutagua sa.’

20 Gød cucutqnada, *cunjima*, ‘*mulamia, šançi lucq-*
gun sina cuspic cumatjũã,’ ; *apa cunji uspan cunna*
mutaguanã sa tuuranqãjin ?

21 *cundqm tqũrumutaguaã*, *bqv ãla tuũrumutagu*
Gødupj.

22 ¶ *cicicja muãtealançi cucutqnada*, ‘*ĩ sananima*
cutqna, ulla mujøalatullicealan sananin açaãipj ; *cun-*
dqm étumisnamutuanã ? *sananin apipj*, ; *cundqm*
édãfmutuan ?

23 *açaãã annu maneãna atama, api annu maneãna*
uãca.

24 *alagunisina rav’nz’upj, cundjan bqv ãla tupũsu, bqv*
ãl’ usagu, cundjanqagaçik ũsellagu, Gød cutupj cutu-
sinqmutã, san mutta manean’ ĩma, bikãmali bqv cuca.

25 *cunji àmana ã abjlamuni maãm matũdaruqãnar-*
çella uceali cũbit.

26 *san tula mjẽamuni èca ũstãgupj* ; *cundqm san*
muni mujøalatulli ácupj ?

27 *alagunisina liliupj*, ; *cundqm cundjan puãu* ? *cun-*
djan bqv ũstãgu, bqv gumaca ; *ĩ sananima aqãã, sola-*
man àmunifin ĩzuk ũletasa bqv tumuãletãsimutuda
cucunjitqei.

28 t̃ula Gød cundqm̃ tuulet̃asanasa tucula juca, àrum munia, ámaf̃unna cutum̃ut̃up̃eap̃uc̃u uvn'up̃i, ¿apa san? cut̃udup̃eá sananima āfat̃ x̃ūnq̃ci èca çisinana.

29 ulla tanacic̃ealan, '¿cundqm̃ ían atam̃eá, cundqm̃ ían ul̃eá? ulla mujẽalat̃ullic̃ealan.

30 cutup̃j̃nd̃q̃gia àmanq̃d̃ara us̃ùaland̃slam cumunitanuk; sananin emun c̃j̃ealq̃m̃ta san cutup̃j̃ tanukm̃ta.

31 ¶ san mut̃ta san ía tanac̃eá Gød'ñçi c̃j̃dum, cunjin cũila ç̃ẽt̃ua sananima ácuana.

32 ulla maacunatic̃ealan èca tstumba, sananin emun d̃q̃gia cut̃ag̃uc̃ur̃qa sananima c̃j̃dum.

33 tq̃mũjisina san mut̃akm̃tac̃un san tum̃utaũkt̃q̃guan; ũst̃ukm̃taq̃uasanna tst̃j̃igu tumaamuñatunnaç̃ci, t̃ur̃anq̃gu évn'un t̃ubap̃uñnaca; cutup̃j̃ lup̃at̃ua tum̃uçaannaca, àm̃ẽatellia tatam̃ũng̃ut̃unnaca.

34 san tst̃ur̃anq̃gu sananin suscin cutanñum̃tuana.

35 maam̃asisina us̃nuk, t̃ut̃ug̃arm̃unisina sananin lanp.

36 san alag̃u-palañeá cuca mag̃alig̃ua cund̃jananima t̃xeñm̃tũanç̃i t̃sup̃alana cunjin suñat̃q̃mus t̃st̃uc̃uc̃eand̃slam; cunjin c̃q̃taç̃q̃mus, mut̃ac̃ut̃uf̃amus cund̃jan cuā um̃uç̃isiñeá cunjina c̃uc̃j̃tac̃un.

37 cunji tum̃ug̃alig̃uq̃c̃ind̃jan mat̃uf̃abag̃ud'annu, cutup̃j̃ t̃xeñq̃ci suñat̃q̃mus mut̃at̃st̃eci-am̃alag̃um̃tu. ¿sananima x̃ūn àg̃j̃a, c̃et̃u cumaam̃asatec̃eá us̃ca, cu-

tıataməa cundjananima, cətu cumanatuatameəna cundjananima.

38 cunjın tula mutqtsteci *amalqumu*tu cundjananima secund *ōç dıra, fıd ōç dıra ácun* cundjananima cundqm *amaluk* mutqtsteci, cunjın *cutufabagudua* cunji *tumugqligundjananima.*

39 *jəalenitisin şan* ; tıul *ucur-mutaguā* upaşumuni *ıa* mutqışjınata cumşstakmutasaca, cunjın bqv *alagunat* ulupatasa cundjananima cıgın *ucətupj.*

40 *cucunjıta san āla* upaşumutıa, *àmanandşlum* maçun *dıgia* cucupagundecəa *ışıpa* cunji *şaran àmana* tstanacunnaca.

41 ¶ *pets* cutucutqnada cunjıma, ‘*ç* Lörd unda sa cutqnada *şançı* parabl *şananicjıpj* stupan, unda *àmanqdırupj* sa cutqnara ?

42 Lörd cucutqnada, ‘*ç* cunji *řūna*, *jəala* ucır mřstukàguūn, cutupj *třenqcin* cutumřstakmutuana cıgın *ucətupj*, cutupj *tıatumutupj* ləmar.

43 cunji *ūřtukàguūn* annu *matufabagudua*, cıçicja *gqlıguā* cundqm mutqtstecimus *ūřtaqu.*

44 *řūn sananima* *řàgi*, cutumřstukàguana *cutaceta* cıçına.

45 tula cunji *ūřtukàguūn* maam *macutqna*, *řa* *třena* cutstalapanğjata, cunjın *ácun aculubata* *ūřtaquəalançı*, *ūřtaquçpjamalim* *ácun*, cunjın *ácun atama*, ulanda, *tqlamulamənatanda.*

46 cunji *ūřtaquūnçı* *třena* cumutqtumuçıa *məalan*

cigicja tanukù dçra, cunji çaran jøalaùçei, cutagufitu-
pøanøa cunjima, cunjima cuffjimuçùa muçatunnaca
àmnanançi gumunan.

47 cunji ssv'nt jøala-muçafin cigin tçenançi galigu,
ũstukùçmuçafin, bçv cutupj urumunada, cumacuðu-
batøa úlu.

48 cunjiün jøalaùa muçafin muni ũstagunnacnaçin
tumuçacuðubatupj, cumacuðubatøa èçatupan. jçuk
matagua, cullam jçuk cumjùa; àmana tumçstecq-
mus ũru, cullam cutanacuçinøa úluççs.

49 ¶ j àçqtaçada tumuçuç uçipj, j cutupj tanuk-
muni tutuçatupj.

50 j mutta átumuçanaçua, cutupj átaruçurgjata
tumuçastagupj.

51 ç unda san ja ániçançjata çupamuçu tuçççinatupj
uçipj? j sananima tuçicu, tuçalapamunipj tupan.

52 çançi uçpan mutta cutumuçtisinøa çuç' uçqn fjv
úyçumbj maçuçicjapj, mutan çuçççatisinøa çumbj ũpj,
çumbjā çuçççatupicinøa mutanupj.

53 dçruçein çuçuçicjøa çemççunçi; àram uç çuçu-
çicjamuçu çicimunçi; dçrççepa çuçuçicjøa çemçç-
pançi; àru çepan çuçuçicjøa çedqbinçi; muçççepan
çuçuçicjøa çemusçuçinninçi, muççuçinni çuçuçicjøa
çemusççepançi.

54 ¶ çulacuçuçnada àmanupj, 'san tecimus çaca
çagçtsicuri ipnalham, san çja muni çuçana, 'çubula-
çanøa;' çja çubulacàn çuçan.

55 *san tecimus úsa matumuni, san muni cutqna,*
cuputarunəa, *tas cupaturun.*

56 *musqmunəcindjan, san munit alagunat uapqšana*
saifupj ǵ dqrara san alagunat-uapqsumuniñu şançi
dqra?

57 *ǵ dqrara san ləmar mujəalamunainu?*

58 ¶ *sa tsuginqmus seja řalapanəinci majistra-*
tupj, ā řnqdara upqšanəasa cunjima tumumaculupj,
cunjın seja eissinaūna jujupj, juj seja tuataūna
ofissicja, ofiss seja tstumutaūna prizn'un.

59 *řāgi seja, cullam sula řa manətsicuriūna, sa řa*
ūla tukfunatəa annuǵu mjt.

çapts 13.

1 *cunji dqra cutjəř-əǵjida cunjima galalə-əalupj;*
cullam sapa pīlat əamqgəřin sacrifjs gumunun cun-
djan tstəqəřin.

2 *Jezus cucutqnada cundjananima, 'ǵ unda san*
ənisənu şançi galaləəala manəana ulpa, əcu galalə-
əala bəv cuc ulpa, çisəqənařin cundqm?

3 *ř sananima tuscic, san tula monnainu cucan san*
lamulqəa.

4 *cunji atən řləam tsə cuccundukgəmatařin, tumq-*
mjaşin, ǵ unda san ənisənu cutupj manəana ulpa;
bəv cəca jerusalem mutəəala?

çeàmasqmunifin aten ð cunjın ā matuūntupeanēa
sabat mēalan ?

17 cunjın çutaèllafın cundam, eiçicja duçicjēala
cuūl unnasida ; àmanqdara cuşabagudisinda cunjima
cunjın muni ūştqgafın ĩma.

18 ¶ cutuçtqnada, ‘ ğ cundam étuçgeçua Gødñi
ciñdum, cundam çgeç ?

19 cuçik mustsd xiùpj, àmana tupuštecafin eiçin
gard’n, cupuşada çuca - çgeç ūlu ūruæ, bikàmalim
cumqtisinda cunjimin cutuşun.’

20 cuçila çtqnada, ‘ ğ cundam étuçgeçua Gødñi
ciñdum ?

21 cunjın çuca çgeç levn’upj, çepa tstumxi - ūştq-
gafın mutan mezs mel, nan cunjın cuūl istunasq-
nada.

22 cunjın çataçınafın jerusalemupj, siti dara, vilij-
dqranda çjâğisinda.

23 uceali ā cucuçtumurada cunjima, ‘ ğ Lerd unda
mutan çs tupan tumeamanqmutuana ? ’ cucuçtqnada
cundjananima,

24 ¶ ĩzuk tumuçialagunisina ūá çeçci, ūru àmana
cumjamana cutumuçialagunisineā, cumjēanisineā.

25 ucuç mutqguūn çamarçellqmus, cunjın taçjia-
tukèllqmus ūá, san tumeakpalan asin, san taçgutuş
ūūpj, san çtqna, ‘ Lerd, Lerd āl uştunnananna
jananima ; ’ cunjın sananima culatuçtanēa, ‘ ĩ sana-
nima bqç jēala, ğ cullama la san ?

26 cunjın san tuçtanēan, ‘ ĩan muni tqtuçqma-

tuda, *Jan* muni *tuygqmatuda* seja, sa *samuni* çeqgjinuda *Jananin* stret.

27 cunjın *cucutanəana*, *İğgi sananima*, *İ* bqv *İəala sananima*, *ç* *cullumala san?* *san İa* çəlla *cqtacəa*, *u* *lap'əastqgucindjan*.

28 *san* *tstuputacəa* *İik*, *san* *tugulaşəa* *tun*, *san* *tecimus abraamicja*, *izacicja*, *jacubicja* *əcun*, *profit* *dqrandjananima* *əcun* *Ged'nçi* *cijdum* *magqtu*, *san* *mutta* *san* *tumuculenatəana*.

29 *cütufua* *etalum*, *innalum*, *iygalum*, *elalum* *əcun*, *cumutqtuükmutisinəa* *Ged'nçi* *cijdum*.

30 *u* *spundjan* *cujamanəan* *utjqtu*, *əcun* *utjqtu* *cufpuneana*.

31 ¶ *cuca* *məalan* *utjqtu* *farise* *cütufuda* *ciçicja*, *ciğgjisinda* *cunjima*, sa *ā* *çəllacqtacəa* *şançi* *isin* *érad* *seja* *acupunaük*.

32 *cundjananima* *cucutqnuda*, 'san *utuf-əgjeə* *cunji* *çilejançi*, *əcullamanqguluanaecun* *devl'ndjananima*, *ətəamanəanaecun* *şançi* *məalan*, *əmafjun'nda*, *əcu* *məalan* *mutan* *əüləastegateəana*.

33 *İ* *mutta* *əcqtacjneə* *şançi* *məalan*, *əmafjun'nda*; *profit'ndqgia* *cunjuçik* *tumucacupunəa* *əcun* *u* *sin*, *jerusalem'nçitupan*.

34 *İ* *jerusalem*, *jerusalem*, *profit'ndjananima* *acucmıçei*, sa *muni* *ünigat-umqmjida* *émunit* *İaminasin* *sejipi*; *İà* *munit-İi-tumbada* *sina* *ciualjamalimunçi*, *tqşja* *én* *munit-İitumbateataecun* *picqşina* *ciçin* *cqmj-nupj*, *san* *umqnuruda*!

35 *sananin* ueur cuül-ueurtupanøan, í *sananima* sün ðgja, *san* ía bqv-ía tecùan, cunji uspan çitupan *san* cutanqmus, ‘Gød magaligua cucqta, cunjín annu matufabagudua.’

çaptis 14.

1 cunji uspan cunjín mutqmutafin mamuanqguta farisencj ueqtupj atumupj *sabat* mæalum, cumjacu-sinda cunjima.

2 cutumutudazecun cunjimin sapanun dropsi lupuā.

3 Jezus culacutqnada lès’ndj^{an}anima, farise’ndj^{an}-anima áeun, ç *apa*, und’ íma tēamananu *sabat* mæalan ?

4 cundjan cutqūa mutuda. *catuda* cunjima, cēama-nanada cunjima, cucqtacada cunjima.

5 culacutqnada cundj^{an}anima, ‘ç *apa* *san*, cunji ün tula eiçin qs, oes áeun tula lupjmuçisa uftunnupj, cullam bqv tueisøaraqū ánnupj *sabat* mæalan ?’

6 cumj^{ean}isinda cunjima ðgja cetu ueutumurafin cundj^{an}anima.

7 ¶ cumurada cundj^{an}anima parabl tumujjⁱⁿin atumupj, cunjín tecifin cundj^{an}anima tanakmutaqū íma cxs tumutu, cucutqnada cundj^{an}anima.

8 *sa* tumujj^{imus} ēdiupj ula mutica āgu cxs tumutu, seja manøanqcin *ua* latumujj^{iūk},

9 cunji ün cunda sapieja íia mutacutqnaūna seja ēamaçiqgūa *sa* šançi ünçi; *sa* matuannusūa *sa* cupq-tumutu *etacun* tumutu.

cucutqnada cunjima, 'átetataqguda tuçula, áã euála-
gunëa cutupj, ã ucqtaçëasa ía.

19 áeun cucutqnada, 'átetataqguda fiv ðca ocsàmali,
áã euálagunëa cutupj mjqcupj, ã ucqtaçëa sa ía.

20 áeun cucutqnada, átuçaqguda çepa, íaçik qrum
çqtaçëa.

21 cunji ssv'nt cumutqçifunatuda ciçieja tæñqeciñi
umurupj cutupj. ueur mutqguñ euçalapqnada,
cucutqnada ciçin ssvnt'nçieja, 'çja manatstukmuçùa
acum stret dqrandylum, landqrandylum áeun matu-
murundjan, umutagqñqeciñjan, ëiljñqeciñjan ámasq-
eciñjananima áeun.

22 cunji ssv'nt çjâgjiida, Lerd çuca sa cutqñafin
áũftaqguda, euã àmaçimuni.

23 Lerd cucutqnada ssv'ntieja, 'manatanacjñëa úlu
q-dqra q cutuç ëuñançi, cullum uffimuçi, s' ueur
tutsâgupj.

24 í sananima àgja, bqñ ucëali ua ía mjñfin atamëa
s'a sups.

25 ¶ ciçieja cutxugutufuda meqgu, cutupj cutumu-
funur-cutqnada.

26 tula ua íaçipj çqtaç, tula cunjín álañanunu
ciçimunçi, çedqbinçi, ciçin eiùalëalançi, çemacusea-
lançi, çemacuseçpealançi áeun, ciçin açajãanda, cun-
juuçik cunjín munùa ía muçata.

27 cunjín áeun bqñ muni munjna ciçin çrës, ía
áeun sigijna, cunjjuuçik cunjín munùan ía muçata.

28 cunji ūn t̄s elqna t̄c̄uqna b̄q̄v ĩa muj̄ealq̄mutu cutup̄i t̄ub̄q̄pana, ‘ġ unda ĩ ūru-mut̄aḡu cutup̄i elenatup̄i?’

29 t̄ula cunjin mj̄eanasa cutup̄i elenatup̄i, cutup̄i alagun̄q̄c̄ind̄jan cunjima ālena.

30 c̄ūt̄q̄nisināūk. ‘š̄anċi ūn eġ̄l̄q̄nada, cunjuiġik elenat̄aḡu.

31 cunji eij̄ ácan, t̄ula ĩamaca t̄c̄uqna ácu eij̄up̄i, b̄q̄v ĩa muj̄ealq̄mutu, uc̄ut̄um̄as̄mutu, ‘ġ apa, und’ ém̄j̄eanala tuḡj̄atup̄i ten t̄sznd’a, cunjima ĩa t̄jamaca t̄ēnti t̄sznd’a.

32 cunjin t̄ula mj̄eanu, ácuua ā àm̄ūca muni, cunjin eġ̄a ĩaminasa cutup̄i t̄uf̄ab̄aḡud̄ealanċi.

33 c̄ūc̄un̄j̄ita, cunji ūn b̄q̄v ūlj̄ella c̄et̄u mut̄aḡafin cunjuiġik cunjin ĩa m̄as̄fata.

34 ¶ selt annu ĩma. ġ t̄ula selt ĩunabenasa eġ̄in ápat̄as̄cu, ġ cund̄am cutup̄i ġila t̄uq̄cinatu?’

35 cunjuiġik cullam t̄st̄uq̄cinata t̄anup̄i, ſamara t̄st̄um̄umbanda; cunjin mal̄as̄q̄na t̄upan. ufc̄ir m̄as̄mut̄ūa cuā murēa.

çapts 15.

1 cunji d̄ara tacs ĩ̄eala, ul̄q̄p̄ēast̄aḡueala cut̄uf̄uda eġ̄ic̄eġ̄a murup̄i.

2 farise scrib’nd̄jan áeun cusim̄aḡusinda cunjima, ‘š̄anċi ūn cumuġiḡjata ul̄q̄p̄ ealup̄i, cutup̄i cumuni t̄s̄ugat̄am.

3 ¶ cumuruda cundjānānima šançi parabl, cucu-
tānuda,

4 cunji ūn, tula úndred šep tugagu, tula cunjin cul-
lum mulqeu qeali, cunjin cja çèlla-çatacasa ninti
nijn'ndjānānima usitupusin, cunjin tanacīna cutupj,
cunjin bq̄v tstanukèlla.

5 cunjin tecimus cutupj, cunjin cja ummunjina
šabaguda.

6 cunjin mutamutumus cunjin cja jītumba eiçieja
euruqalançi, tsumutuqalançi áeun, cunjin cundjāna-
nima cutana, 'tšušabagudisin ía, átecieun šep émulq-
eafin.'

7 ácutan sanānima, évn'un cumuni-šabagur eucun-
jita qeali àmanançi monnamus, cundjan bq̄v euca
muni šabaguda ninti nijn íma àmana matumōnnu-
naca.

8 ¶ çepanda tula mutagu ten dracma; cūnjin tula
mulqcasa qeali, cunjin cja tutugatasa candl, cunjin
cja dağutasana miçin, cunjin tumu upisitanaca, cunjin
bq̄v tstanukèlla.

9 cunjin cutupj tecimus, cunjin cja jīāgu eiçieja
euruqcindjānānima, eiçieja tsumutuqcindjānānima
áeun, cunjin cja cutana, 'tšušabagudisin ía, áçila-
tecieun dracma émulqeafin.

10 eucunjita ūna évn'un, Gødnci anjl'ndjan cumuni
šabagur qeali qa ulapqei maam monnamus.

11 ¶ cucutānuda, qa cumuṭaguda cumbj maqu.

12 ušūq̄ein cucutānuda eiçimunçi, 'édq̄buan, ía

tufuktagna *ía* étstumisiniamutuana. cundaejipi
cutufuktagna cunjın tumisinamutqafin.

13 cunji uspan mutan mœala cœsin, usuqœin euœla
tumumbada, cucqtacada àmuœ'usipi, cunjın cutstu-
bapunada cœtu tumisinamutqafin qruqatamutu.

14 cunjın ũl ubapunafin, cucicagada cunji usipi
izuc amafqgu, cœtu àcun camafqguda.

15 cumutqtœumutuda cunji usi siti uœnçi; cugqli-
guda cunjima tuculupi sœn tuatmunipi.

16 cunjın ejàtamœeurada lœustupœei sœn atamafin,
àmana bqı tuatamuda cunjima.

17 cunjın muœœalanafin, uspan cucutqnada; édqbu-
œnçi gqliqu œala ũru, cundjanqgaçik amafukmutu èœ,
œcun tamafagqat-apumutu.

18 àcufunatœa édqbuœnçi, àcutanœa cunjima, 'édq-
buœn àœgurmütuda évn'upi, seja àcun.

19 í matuapunnaca-mutuan sina mqœun, à gqli-
gun *ía* tqsjœ sa gqlikgjataœun àcundjananima seja
œumuni tumutqsagunœataœun.

20 cucqguunnada eicimœnçiœa. cunjın à àmuœ ína
eicimœn cutstœida cunjima, cutumœurada, cudqtada,
cuœgatada cunjima útan, cupqfada cunjima.

21 qruœ uœ cucutqnada cunjima, 'àœgurmütuda
évn'upi, sejipi'nda, í bqı à íma seja tumutuapœnupi
mqœu.

22 dqruœœin cucutqnada eicœn sœvnt'ndjananima,
'atusœn œœun íma cœs usœœ, tudupisœna cunjima;
tuœtumuœi eicœœœa ũf riœ, tucœilœnisœna cunjima.

23 *acum atusina* eaf *saluria*, tağupunisina, usam *jan atamea*, *fabagudua*.

24 *şandagia şa* mæcan cumapunada, àram euçila àmanqmuça; cumamulqçada, cumatecida àram. cundjan cjàfabagudisinda.

25 eùjamun cutumunida tuçulan; cunjın ünεgataşın ucaçupj cumurada müzie tecilutuşunda.

26 eçida sşv'nt uceali, eçcutumurada cunjima cutupj.

27 eulacutqnada cunjima, 'sin mæcusin cumuçi; dqbua cutağupunada eaf *saluria* cunjın dağia euçila teciağuda cunjima àmanuā.

28 euçifqlapqnada, cumqnarada muçipj; eçimun eumanjimuçida cunjima.

29 eulacutqnada eçimunçi; *alaguna*, j meagu ş seja átarumumuçıda, j bqv èca muazagqnada seja; sa bqv āla tağuda ja eid, ja euruəalançi tumuţşagatumuçupj.

30 euçitacuan şan sa-mæcan mutqmuçifın, sina tstumisinana cutumuţşagatamuda inğagacepiamalimunçi, cutupj sa tağupuğuda eaf *saluria*.

31 eucutqnada cunjima, 'şa mæcan sa muni-tşumut ja, cutaceta étumutak sinatupan.

32 jan āla *fabagudua*, *şandagia* usuā cumapumutıda, àram euçila àmanqmuçu, cumamulqçada, cumatecida çila.

çapts 16.

1 cicija musatealançi ácwun cucujânuda, 'cjà mutada ua ūru mutagua, gqlikmutagafin stùsd; cutupj cumurada, 'sina stùsd cubqpwngjata sa mutakmutacwn.'

2 cjiða cunjima, cucutqnada cunjima, 'çcundqm şan émasmuta seja? àgijatumur' ía sina ūstaguþj, sandqgia bqñ ā munā stùsd.'

3 stùsd maam cumacutqnada, 'çcundqm âustaguan şa Lerd ía cuculenuqjata ūstagu: íaçik gjama, qmasmanijna átunnusmuta.'

4 annu áūstagua şançita, nan étumuçulenatqmus ūftqu, ía cutumuçisinea ucqþþj.

5 cuŭl'jiða apipj ciçin Lerdnçi usqrimutuqcindjannima, cucutumurada àcinçi, 'çcundqm ūru şuşusmutu şa Lerdicja?

6 cjàgjiða, 'cwn ūn úndred mezza.' cutupj cucutqnada, 'sateā sina bil, cja şecamamutua fifti tupan.'

7 ácupj cucutqnada, 'çcundqm ūru şuşusmutu? cjàgjiða ét ūn úndred mezza. cutupj cucutqnada, ateā sa sina bil, şatecamandecēa fosscos.

8 Lerdā cēşfuda stùsdicja ucalançi, cunjindqgia ūstaguda upuřa, şançi mutandjan, cundjan ā àmanqmutudqra, ím upuř annu, bqñ jēala cjuāljamalim eucan.

9 í sananima cutana, tstumumoaragusina ulapa mamana; san tarugatamus cundjan ál umuçisinea sananima ucatealupj cutaceta munia.

10 ècupj maçisinamutua, cumaçisinamutua úlupj; cunjın maçisi-nanunnaca ècupj, cunjın maçisinanunnaca úlupj.

11 san tula maçisinanunnaca mutú ulapa mamana, ¿cunna tumstakmutuana sananima şünqei?

12 san tula maçisinanunnacq mutú musica ¿cunna tumstecœa sananima sananina?

13 uœaliã cunjuiçik urumamuta cumbj gqligu-picindacja, culalafanœa şançicja, culacurua ácupj; culatşumutuana şançicja, culaşenœa ácuşçicja. sanq-gaçik urumamutú Gedicja mamanicja ácuş.

14 farise tjeatugaguanđjan culamurisinda cunji ðgja caşenisinda cunjima.

15 cucutqnada cundjananima, san àmanançi tumeq-gja şma Gød mutta cuteci sananin suscinupj; àmana cumuni çişuñnurgjatacuş, cutupj Gød calaşqmuta.

16 le, profit'ndjan ácuş cuã munida jon àmanqmutajın, cunji uspan Gød'nçi cinđum cumamumuş, ámanqđqra cutupj cucussacanjjata muçipj.

17 évn, usında cula mulqœa cja, cunjuiçik mulqœa le cerja.

18 cunji ün cuçilafanjjatacuş cetucançi, ácupj tumuş, cunjın ujàüştagua; ua tumuş maçilafanq-cinçi cuujın ácuş ujàüştagua.

19 ¶ ūru mutaguã cumutuda, cumuni dufmutaguda.

pspl'a, linintas'nda, cumunit atumutqguda mealealan ápatufcuatupan.

20 qmwfmutuā áeuan cumutuda, lazarus matuapuna, cunjín cumuni tstumutumartecuda cunjimin gatun ím ulleapqturuá.

21 cunjín cumuni curuda tanacama muni putacafin miçipí ūru mutqguñçi tabl'ndslam. àfuljamalim ciçin ulla cumunit ulumbenūda.

22 áeu nan qmwfjuñ cumalugatuda, anjl'ndjan ciçicja cutumisjnada, cutumutuda cunjima abraám'ñçi gjàtacun; ūru mutqguñ áeuan cumalugatuda, cutumuanmuçida.

23 élan matstusqguna cutalagunuda āganupí, àmuca cutstecida abraámicja, lazarusicja'nda ciçin gjàtacun.

24 eugqlangutqnada, 'édqbuan abraám āla mutaā-gun ía, āla ççali elinguleni lazarusicja ùf ela simupí, ía tupalusaèlla lun, šan'ndqgia áçisqgunurmuta pufçei.'

25 abraám cucutqnada, 'ša mçeuan mujøalanøa sa saàmanqmutafin satstumutufabagudafin, lazarus áeuan cutqrugurmutuda; àrum mutta cunjín eufabagurmuta, sa sçrugurmuta.'

26 bqç cundqm tupan, ípicja ùnatupan cuffairmunata úlu àsi; šandslam tuqnqcurandjan sananicipí cunjuiçik; cullam ānqcurandjan acumupí cunjuiçik.

27 cucutqnada, í seja édqbuan átujamin cunjima édqbuançi ueqtupí.

28 ámagar fiv macusàmalim; cutupí euā umureøa, cundjan áeuan qgumuçiūna šançi matstusqgana.

29 abraám cucutqnada cunjima, ‘cumusmutisin Mozizicja, profit’ndjānānima ácwān, cutupj cuā murisinea.

30 cucutqnada, bqvà abraám édqbuan, tul apunq-cindylama cundjānānima cagumurasa cundjānānima cumōnnisinasā.

31 cucutqnada cunjima, tula cundjān mafūqmutu mozizicja, profit’ndjānānima ácwān, cundjānāqgaçik mafatasa apunqcinçi tula cjàmananasā.

çapts 17.

1 cutucutqnada cigicja mafatēalançi, ‘cumamucufjuasellēōana; ucuffuasellaci cumatutumaūōana.

2 cunjīn bqv qrugatasa úlu tula cunjīn tumēamasasa úta xīn cern tsturucqna, cunjīn tula tumutupeanguleni écupj, cunjīn bqv cūc qrugatasa, tula cunjīn tuducufagu ècqcinqi šandylama.

3 ¶ mystecūsina; usūā tula seja tuqrugatasa, sa ānnēa cunjima, cunjīn tula monna, sa tstugaculuana cunjima.

4 tula cunjīn tstuqrugatasa seja cuca mēalun sevn tīm, tula cunjīn seja tumēaqjasa sevn tīm cuca mēalun, ‘amōnnāqjāta,’ sa tstugaculuā cunjima.’

5 aposl’ndjān cucutqnisinda, ‘Lerda tumafatan jānānima jzuk.

6 Lerda cucutqnada, san tula mafatasa èca cuca mustsd xià, san āla cutqnisinda šançi sicāmjn ūrutupj,

mapuasa, matupufünaru sa écan, curumunasaca sananima.

7 ; cunji ün munata, tula ciçicja tumuqaliguā mutq-mutasa tucula gjamaèllan, catl tuatùèllan unda cutanœa cunjima? acum muşgjāmutua sa.

8 bqvà, cucutanœa cunjima, ‘ūstukāgun ĩa étstumisināmutua, muabĭlanœa sa ĩe tsamunipĭ étqtumutudqra, étalmutudqra ; cunji uspan satatamœa, satulea.

9 unda cunjin cutegatanœa cunji ssv’nticja cunjin ũleāstāgatāmus cētū gāligāşin, bqvà.

10 san ācun, san ũleāstāgatāmus san tumuqaligāşin san cutanœa, ‘ĩan usqrişinçitupan ĩan ũstāguda : ĩan bqv mamēuşqci.

11 ¶ cunji uspan cunjin ĩnāşin jerusalemupĭ, cutuunnuda samaria galale’nda maanātupan.

12 cunjin mutqmuçifin vilijupĭ ten lepsœala cusif-gjātusinda cunjima cumisan cussipalanuda cunjima āmuca cxs.

13 cugqlāşgutānisinda cunjima, ‘Jezus tsena āla mutaāşgun ĩananima.

14 cunjin tecifin cucutānuda cundĭjananima, ‘mutq-tumuqalāgunisina prest’ndĭjananima.’ cunji uspan cundĭjan utuşaşin, cĭāmanānisinda.

15 uœali ā culluma matecifin āmanuā, cufunātuda, cugqlāneuşfida Gœdicja.

16 cutstumulupĭjida ciçin esian, cēuşfida ciçicja. cunjin samaritanu.

17 Jezus cucutqnada, ‘ğ bqvunda ten tumeamana-
nara, cī njna?’

18 śançi uan maama cetupan cutumutecigjata Gød-
icja ēufqauru.

19 cucutqnada cunjima, ‘cağınxena, sa satumura-
sinanuda.

20 ¶ farise’ndjan ciçicja tumeağjıasın apusa, ‘ğ apa,
cunjıdıra Gød’nci ciydum ünegatean?’ eulacutqnada
cundjananima, ‘Gød’nci ciydum bqv tumucunastasa-
neana.

21 àmana bqv cutupj cutanean, ‘j śanà cun, ançinà
cun! sananicja etacuçitupan Gødnci ciydum cumu-
nata.

22 cucutqnada ciçicja muşatealançi, ‘cuməaləana
nan san tsteçicuruana məala àmanandşlum’nci maçun,
sanqgaçik tsteçün.

23 sananima cucutqnisineə, ‘j alagun acun, alaguna
şünupj! ulap utuşicəalan, ulla luşteçicəalan cun-
djananima.

24 cucunjita tuçişsumqtulli śacandşlum muni mana-
paşqacinata acun śacupj, cundqm àmanandşlum maçu
cumunūana ciçin məalun.

25 cuğa sqganəa ūru, àmanançi àram muţuə cutu-
muđlafanəa.

26 cucandqgia noə àmanqmutaşın, cuca ççeu cumu-
tisineə àmanandşlum maçu muţumus.

27 catumisinda, culisinda, cutuluşfuda çpa, cutu-
muğalığuşında çpa, cunji məalupj noə tumuğışın

qreupj, belaca cucagatullatuda cundjananima cuūla tutqala mamjida.

28 cučan ácuñ lotnçi àmanqmutaca, catumisinda, cutetatusinda, cutqamafisinda, cutupufisinda, celqnisinda.

29 cuca mealan mutta lot tumanqtsicurifin sodam'ndşlam, cutubelacundecuda évn'ndşlam pufaci, brimston'nda, cundjan cuūlqmœaşcinuda.

30 cundqm cumunñan cunji mealan àmanændşlam maçu tumuţecimus.

31 cunji mealan, ucur āgun mutua, cunjimin ser ucqñ ūsellea ula cupqmuçiūk tucaatacagupj; tuacula munia cunjın ácuñ bav funatœa.

32 jœalenatusina lot'nçi tucañçi.

33 cunji àmana maam tumœamanamutua, cumulugatœa, cunji àmana maam matumalqcuca cunjın cutumœamanqmutuana.

34 jûgi sananima, cunji lucagun cumbjā cutumufgiatecēœa cuca tēan, uœaliā cumulqcuca, ácuñna cuā œœa.

35 cumbj œpa cumagjsinanatuluñanapicineœa, uœali cumulqcuca ácuñ cuā mutuñan.

36 cumbj ā cumunipicineœa tuçulan, uœali cumatœa, ácuñ cuā munñan.

37 culacutqnisinda çiçicja, 'ç cī Lerd? cucutqñada cundjananima, 'apunapi tēamus cutupj egl'àmali cumagqtua.

çaptis 18.

1 cundjānānima cumurada parabl tujēalenatupī, āmana ā qmušmutuana, cundjan bqv āla sūq̄tanēa qmušū.

2 cucuṭqnada, ūna siti cumardugada juj, Gōdicja maacunātunnaca, āmanançi ācun issettunnaca.

3 cēpa ulq̄tacamutua cunji siti cumuni cqtacuda cunjima, cucuṭqnada, ‘āla tutumaūjāgūn ĩa, ĩacja tuqrugatuūngicja.’

4 cĳā ālasaēlluda ēca, ušpan mutta cumacuṭqnada maam, Gōdicja ĩ bqv āla maacunarmuta, āmanançi ātissettunnacmuta.

5 šançi cēpa ulq̄taca ĩa cutuqrugarmuni, āā tutumaūjāgua cunjima, cunjīn ĩa ā tuqrugardunaūk.

6 Lōrd cucuṭqnada, ‘murisina juj uclançi cucu-
tanĳiatacun.

7 ĳapama Gōd, unda cunjīn bqv tutumaūjāguana cētū cutumēnagatacundjānānima eiçicja cutumumss-
tukmutacusin mēalēalan lucukdar’ ācun, cunjīn tula ā umuni ũq̄tura cundjānānima.

8 ĩāgi sananima, cututumaūjāguana cundjānānima cja. ĳapa nan, āmanançi mqcun cupqmunimus ušīn, unda āmana tumuṭecisinea cunjima mušarmutua ?

9 cumurada šançi parabl āmanançi maam mašūnarmutašīn ĩma, munit ālasamutašīn ācundjānānima.

10 cumbjā cucumuçipicinda templ’upī qmušupī ;
uçēali ā farise, ācuna taes ĩā.

11 farise cutqmuşmunida cumisan şançita,—‘ Gød ı seja şabaguda ı’ndagıa bıv euca áeun ealançı, çedagatu, ucalana, ujuştagua, ı bıv eucan çecu şançı taes jüünçı.

12 ámunı tumuamaşukmunı cumbıbjı euca ēeun, ámunı tukgıata tı cutaceta étugukmutacun cullam.

13 taes jüá ámuca cutumunıda cetupan, cunjın bıv áı’ alagunada évn’upı, maam cumucıda gıátacun, cucutqnada, ‘ Gød ála mutaāgun ıa ulapçı.

14 jügi sananıma, şançı ün cucupqmutada eıgın ucan áfa matuşabagudua, áeuna bıv cucunjıta ; cunji ámanandıgia maam matuşuúnatçı cumafeşmutua, maam muçepunatçı cumamuşgurmutuan.

15 cumıstumenısında eıgıçıpjı ejuálealançı cunjıma cutupı tuşındecupı ; cunjımın muşatealan tştecışın, cafeısında cundjananıma.

16 Jezus cetü ejuıda cundjananıma, cucutqnada, ‘ á uutuşısına ıacıpjı éca ejuálealançı, ulap ufeicealan cundjananıma, cullam’ndagıa Gød cutumen umuçıpjı eıgın eıjdumupı.

17 şün ácutan sananıma, cunji ámana bıv muşata Gødıçı eıjdumupı euca éca ejuála, cunjııçık cunjın cutupı muçuá.

18 tşenua cucutumurada cunjıma, ‘ ç ıma tşena, candqm úştuguan tumşamanqmutupı cutaceta ?

19 Jezus cucutqnada cunjıma ç cumuduupı ıa sa tuşmunurgıata ? ıma mutunnaca, Geda tupan ıma.

20 sa annu jéalqmuta tşena guta, ‘sulap ujuştıg-

gaūk, sulap acupunaūk, sula s̃jinataūk, sula ðasqnaūk, sa mafurmutuana d̃qbuic̃ja, d̃qbjic̃ja ácan.’

21 cucut̃qnada, ‘s̃and̃jan ául ur̃im̃umut̃uda ẽj̃ùala émut̃afin çiafpan.

22 Jezus murafin cundqm cut̃ana, cunjima cucut̃qnada, ‘sa ā mulak̃g̃jata uc̃œali ; ũla t̃statum̃l̃q̃c̃ua-sa samut̃q̃g̃̃atacan, cullam j̃mũa-sa apitup̃q̃c̃ind̃jana-nima, sa satst̃uar̃añq̃g̃ua évn’uan ; manasig̃ijñ ía.

23 cunj̃in cutup̃j̃ murafin cuq̃t̃ullenat̃uda suscin ũlu, cunj̃ind̃q̃gia j̃zuk mut̃q̃g̃uā.

24 Jezus tecifin cunj̃ima ũlu q̃t̃ullenata cucut̃qnada, j̃m̃ cumj̃œanisinẽa ũru mut̃q̃g̃ũq̃c̃ind̃jañ muçip̃j̃ G̃ed̃ñçi ẽĩj̃dumup̃j̃.

25 caml̃ b̃q̃ṽc̃ũca mj̃œana manj̃āna ñedl’ñçi tell̃añ ũanç̃i ũru mut̃q̃g̃ua muçip̃j̃ G̃ed̃ñçi ẽĩj̃dum.

26 cutup̃j̃ murafind̃jañ cucut̃q̃nisinda, ‘ç̃ cunnã tu-meamañqm̃utuana ?

27 cucut̃qnada, ‘àmana cumj̃œañag̃̃jatac̃us̃in G̃ed̃q̃gaçik̃ mj̃œanẽa.

28 pets̃ cucut̃qnada cunji d̃q̃ra, ‘j̃añ ũlj̃ell̃udaac̃un, j̃añ sc̃ja sig̃ijñuda.

29 cucut̃qnada cund̃jañanima, ‘s̃üñ j̃àg̃i sañanima ; àmana, G̃ed̃’ñçi ẽĩj̃dumup̃j̃ èll̃qm̃us̃ uc̃ũr̃, ẽiçim̃unç̃i, ẽed̃q̃binç̃i ácan, c̃em̃ac̃usẽalanç̃i, c̃et̃ũc̃anç̃i, ẽiçiñ ẽj̃ùal̃ẽalanç̃i,

30 cunji àmana cutst̃um̃ut̃q̃g̃ua ũlu ũru c̃œs̃ s̃anç̃i mut̃aca, ácan mut̃tañ ácan nanç̃i cutum̃eamañqm̃utuana cutac̃eta.

31 ¶ cutumutxuguda tēlv'ndjānānima, cutupj cucu-
tqnada, 'jan utufucjēanacun jerusalemupj, profit'n-
djan ecamanāsin àmanandšlum maquncjēipj cumēa-
lēaftaguana.

32 cumatāguana jentj'ndjānānima, cumāēneāna,
cumatstxūlateāna, cumāçilufcaūnigua.

33 cacuđupatisineā cunjima, cacupunisineā cunjima,
mutan mēalan cunjīn cuçēāmananēa.

34 cundjan bqv cutupj jēalisinda, cunji āgja camu-
fatisinda, cundjan bqv āla pufatusinda cundqm cutq-
nat umurāsin cundjānānima.

35 ¶ cunji uspan cunjīn ūnēgatamunifin jericoupi,
āmasua cutqmušmutada ā ūjn.

36 cunjīn murāsin ūru āmana utufāna cucutūmurada
cutupj.

37 cumurisinda cunjima, Jezus nazarefa cuqñjta.

38 cuçqlāngutqnada, 'Jezus, david'nçi maqun, āla
mutaāgun ja.

39 ūn įnqēindjan cuçeida cunjima, cuçqali ēuſātuda
cunjima ; įzuk cuçila gqlqnada, david'ndšlum maqū
mutaāgun ja.

40 Jezus cumunida, cuçqali tstāgatada cunjima
eiçicjipj. cunjīn ūnēgatafin, cucutūmurada cunjima.

41 cucutqnada, ç cundqm seja ēšqnara-ūſtaçua ?
cucutqnada cunjīn, 'Lərda ātūmēamanāçgjata seja
tella.

42 Jezus cucutqnada cunjima, 'āmananēa sa tella,
satūmura-sinanada.

43 cuçıtacun cjealenatuda tella, cusigijnuda cunjima, cufabagar-ēufida Gedicja; àmanqdara ácun tecifin cēufisinda Gedicja.

çaptı 19.

1 Jezus cumutqmuçida jericoupi, cumanjānuda.

2 cunjın cutumutuda ua àq̄pamutafin zaceus; cunjın muş tacs jīā manəanqci, cunjın cuāru-muţaguda.

3 cunjın cuçeānuda Jezusicja teci, cumjeanuda, àmana cuūl ufipalqnuda, cetu'ndagia utqluā.

4 cuja dqtuda uru, cutuçjida sicamər ūratun cul-lam tstecipj cunjima; cunjın dqgia tuqna cunji ūn.

5 Jezus cutupj ūnegatafin, calagunuda āganupj, cutecida cunjima, cucuţqnuda cunjima, 'zaceus, mucjaneasa, cupqdecileasa, şançi məalan áā mutq-muţuana sin ueqn.'

6 cufqmicuda, cucupqdeciluda, sabaguduja cumuçida cunjima.

7 cundjan tecifin, cuūlaçqalanygutqnisinda, 'cunjın cumutqtsugatam ulqp'uançi.

8 zaceuş cucuţamunida Lerdicja, 'Lərda ámunitufuktak étumisinana matumuruqeindjananima; étul-ueqlan cīssagulatı àmanançi ámuni-tukşunur cutupj forfold.'

9 Jezus cucuţqnuda cunjima, 'şançi məalan cumuçi şançi ueqtupj ēamananqcin; cunjın dqgia ácun abraám'ndslam mqcu.

10 àmanandslum mqean daqia cucqtaecuda acum tanacupj, ēamananupjnda ùrqcafin-djānānima.

11 cundjān murāfin cutupj, cuçila āgjida parabl cundjānānima, cunjīn daqia cutumutuda jerusalem gqta, cundjān ācuan cjeᅇgusinda Gød'nçi cįdum cja qtsicuri.

12 cutucutānada, 'mamuygutuā cucqtaecuda āmuc' usipj tumutšenmutupj, nan muş cunjīn çila funatōa.

13 cįda cįçin ssvnt tena, cundjānānima cutumşstakēllada ten pşnd, cutupj cucutānada, mşstakāgan įa éçifunatamus.

14 cullam θala cetumutundslum'ndjān caçellacurisinda cįçicja, cјaminisinda àmanançi cįçicja āgjipj 'įan ula tumutşena-ūna şançi uançi.

15 nanθala cunjīn funataşin matutşenqci, cuçqali įida cunji ssv'nt'ndjānānima, cunjīn tumşstakēllaşin muni, cuçutumura-curada cundjānānima, 'ç cundqm ūru san āla tuurunara?'

16 qcin cumutįagjida, 'Lōrda şina pşnd ātstuurunada ten pşnd.'

17 cutupj cucutānada, 'cutegata sa įma ssv'nt, sa mutuda maçisinana éçigqligaşin seja ècqtupan, ten sitiupj sa mşstakmutuana.'

18 secund qa cumutįagjida, 'Lōrd şina pşnd ātstuurunada fįv pşnd.'

19 cutupj ācuan cucutānada, 'sacuan sa ā mşstakmutuana fįv sitiupj.

20 ácwán cumutjagjida, 'Lerda gēatacwán sina pñnd, étuūnamuktecafin, napecina.

21 í'ndqgia scja ámaacunatuda, sandqgia matumunnaeuā; sa muni-tuqctacak sa tuūsellunnacqnafin; sa munit ufugak sa tstupufunnacqnafin.'

22 cucutqnada cunjima, 'sa àrum cutqnafin átstunusūa scja, ulapa ssv'nt. ía sjəalqmutuda tumunnaeuā, muni tuqctacqcurua étuūsellunnacqnafin, munit ufugagu curua étstupufunnacqnafin.

23 ğdqrara sa tumxstakìnara baycupj ša muni, nan éġifunatafin átumenqgasa šqcin, ácwán ácwán maèlla tstufabaguda.

24 tsamuniealanġi cucutqnada, 'atūsina cunjimin pñnd, tstukgqmatūsina cunjima ten pñnd mutagua.

25 cucutqnisinda, 'Lerda cumutak ten pñnd.

26 í'ndqgia sananima cutqna, mutagēqcin cumatagwana; mutagēunnaca, cumulqcuā àmutagafin.

27 cundjan mutta ía aġellacurafinaca, ía àálasqnafin tumuṡxenmutupj, tstaqatusin' acum, tstaguamigqmatusin ía.

28 ¶ cunjín cundqm cutaèllaġin culusteguejida jeru-salemupj.

29 nan cunjín èpatugatafin beffagiupj, betaniupjinda, tularupj matuapunqci oliva, cutjaminqpicinda cumbjūnġi ciġicja muġata.

30 cucutqnada, mutqmuġipunna vilij-upj sapicja fatupan, cunjín sapatsteeūa colticja àmasqmunia

tumuçi gata, àmana ĩa tucuçimutunnaca. tuũntupø-
anapunna, acum tstaçatapunna cunjima.

31 tula àmana sapicĳa àl' ucutumuru, 'ĳ cumuduupi
sapa tuũntupøanu?' şançita sa lumurea cunjima,
'Lørd'ndçia cutanukçĳata cutupi.

32 mjaminçĳi cucqtaçapicinda, cutstecipicinda cuca
cunjin cutqnaşin.

33 cunda tuũntupøanq-dara colticĳa, cutupi muta-
gandĳan cucutumurisinda cundacĳa, 'ĳ cumuduupi
sapa tuũntupøanu colticĳa?

34 cucutqnaçpicinda, 'Lørd a cutanukçĳata cutupi.'

35 cutstaçatapicinda cunjima Jezusicĳipi. cutupi
cuçiçeũsellisinda cundĳananin uşca, cutucuçimurçq-
matuda Jezusicĳa cutupi.

36 cunjin cuçĳinařin, cuçiçeũsellisinda cundĳananin
uşca ùn-øan ;

37 cunjin ùneçatařin oliv tulara tumenun, ciçicĳa
muřateala meçgu cuřabagur - ěuřisinda úlu ářaci
Gedicĳa cundĳan muni tecĳin abĳla ũřtaçu.

38 cucutqnisinda, 'mameuşa ciç cucqta, Gød ĳamin-
çei, ěvn'un annu řabaguda manøançein annu ĳzuk
mameuşa.'

39 utĳatu farise àmana gumunun-dølum cucutqni-
sinda cunjima, 'tşena sa ā uřcũa seĳa muşatealançi.

40 culacutqnauda cundĳananima, 'ĳàçĳi sananima tul'
řandĳan ěuřatasa řindĳan cuçqalangutqnařa çĳa.

41 ¶ cunjin èpatuçatařin, calagumunida sitiupi cu-
tqnauda cutupi.

42 cucutqnada, *satul' jéalqmutada şançi dqra sina mealun scja matstusabagudúa, àram mutta cutupj satqmufur tella.*

43 *cumealatecœana scja, sina açelacurundjan scja euilussaatea ufluçi gjama, euilicemua scja sipul-ealan.*

44 *cuülleana scja, euilupatagunea scja miçipi, cuil acuanjisinea sin ciûaljamalimunçi, cundjan bq v uelamuniellea scja èca, sandqgia sa bq v upqsumutada scja àtumutaāgafin.*

45 *cumuçida templ'upi, cufsimanqtsicurida àteturpalanafin, àtqmufafindjananima.*

46 *cundjananima cucutqnada, cecamandecēata, 'ş' ueur cumaāpanœana qmufu tqmufu ueur, san mutta san muni çilupata cunjın.*

47 *cumuni çeqgjida cundjananima templ'un mealealan. manœana prestndjan, scribndjan, àmanandjan àcun manœançi cuçepinanada cunjima.*

48 *cutupj cumjœanisinda cundjanqgaçik cunjima ūnna, àmanadqra jzuk cumuracurada cunjima.*

çapts 20.

1 *cunji mealealan cunjın çeqgimutafin àmanançi templ'un, umurafin gospelsa, manœana prest'ndjan scrib'ndjan cutsugutufisinda ciçicjipi qtealandjananima.*

2 *cundjan cucutumuf-cutqnisinda cunjima, 'sa ā*

umurea *ıananima*, ç cunna seja tutıxenmutuda şançi ūıstıagupı, cunna seja tuabılanara ?

3 culacutıqnada cundıananima, ‘alıcutumurea sananima, san ā umurēa *ıa.*’

4 ç jon ūnafıfin apa, unda evn’ndıslam, unda āmanandıslam ?’

5 cundıan cumacutıqnisında, ‘ıan tula āgıa ēvn’ndıslam, cucutıneā ç dıqıara san muıarıdınara cunjıma ?’

6 *ıan tula āgıa*, ‘āmanandıslam,’ amanaq-dıara *ıananima* cuūnıgatumamıēa; cundıan cıēalaygıata jon profita.

7 cundıan culıaqgıısında, ‘ıanaqgaçık āgıēa cutupı. cullumala.

8 Jezus ācun culacutıqnada cundıananima, ‘ēla lı-muraūk sananima cunjımicıpı *ıa* cutuabılamıtacun şançi ūıstıagupı.

9 cunjıdıara cumıurada āmananı şançi parabl’ ‘ıa cutıpııstecıqıada vııığ, cunjın cutımıstakēllıada cutupı uēalupı, cuçıqtak-mulıacıada āmıc’ıııpı mırçel-lupı.

10 ııssa tıısan cutııamınada sıvnt cunjı ēalupı cunjın tumıstakēllıafın, cundıananima tumıtağupı amıım vııığ’ndıslam; cunjı ēala mutımıstecıcındıan cacı-ıubatusında cunjıma, cuculenatusında cunjıma apıtıpıcı.

11 cuçıl’ ıamınada ācı sıv’ntıncı, culacııubatusında cunjıma, cumıtıtıstıūlatıusında cunjıma, cuculenatıusında cunjıma, apıtıpıcı.

12 cuçil jaminuda tsdançi; cundjan cunjima ácwun cutuſqunisiſinda, cucula-manqtsicurida cunjima.

13 cunji-dara vinšd tugaguā cutqanuda, ‘¿cundqm ũuſtaqwan? átjaminea ſa maqwançi macuruqcin, culam apuçisiſineá cunjima tecisiſqmus.

14 vinšd matumſtúkèllqciſindjan cunjima tecifiſin, cumujelqniſinda ‘ſan nan tſtumutúkèllqcin, uſqm ían ā acupunēana cunjima, ían tjamugad mutakgamaſeá vinšd.

15 cundjan cucula manqtsicurida cunjima vinšd’ndylum, cunjima cacupunisiſinda. ¿cundqm vinšd tugaguā cundjananima ũuſtaqwa?

16 cunjin cuſunateá, cacuamjēa cunji vinšd matumſtúkèllqciſindjananima, ácupi tjamugad cutſtumutua.’ cundjan cutupi murafiſin, cucutqniſinda, ‘Gēd euā uſcūa.’

17 calagunqutqanuda cundjananima, ‘¿cundqm ſan ecamandecēata?’ ‘ſin elanēala álaſqnaſin cunjin ſin mamutecēqci ēmurān āgun.

18 cunji àmana cunji ſipi çilupiteca caſineá, cunji ſin cupataqia cunjima cuũl acuqſineá.

19 ¶ manēana preſtndjan, ſcrijb’ndjan ácwun cunji ſarun, ejaçcepinaſnuda cunjima; cumaacunatuſinda àmanançi; cundjandqia çjēaliſinda, cundjananicjipi cunjin cutqanuda cunji parabl.

20 cumjacalaguniſinda cunjima, çjāminiſinda ēnana-lagunqciſindjananima, cundjan muſ āla muſqmanisiſineá íma àmana, cundjan çjāniſinda murupi cunjima ulqpa

cütana, cundjan cjanisinda ciçicja tagu guvnsicja cunjima tutumaña ciçicja.

21 cucutumurisinda cunjima, 'txena jan seja jøalq-muta xüntupan ägja, sacun bav muni maacunatiägja àmanançi, sa xünatupan muni ägjatumusgjat' jan-
anima Gødnci txena.'

22 ;apa, und jan äla tukmutuana tribüt sezaricja, und jan äla umqnuru?

23 cunjim cupusatuda cundjan ücqlanafin, cundjan-
anima cucutqnuda ;cumudu san ja ucqlanu?

24 tualagunisim ja peni. ;cjinna tellan san ecaman-
decēata? culjagjisinda cunjima, 'sezsnçia.'

25 cucutqnuda cundjananima, 'san tagēøa sezsicja, sezsnçiqcin, san tagēøa Gedicja Gødnciqcin.

26 cumjøanisinda cunjimin cutanupi çgqlanupi àmana gumunan; cutunnacusinda cunjim ägjasim,
cutqña cumutisinda.

27 ¶ utiqtu sadüse cutafuda ciçicijpi, cundjan
cutusikmuta nan çèàmananupi, cundjan äcun cucu-
tumisinda cunjima.

28 cucutqnisinda, 'txena, moziz cecamqnuda jan-
anima, tula uan çujamun apunu, cpa tueua, tula
cunjim apunu cjuäl'apisña, cëmacusim cutstueuqmuç
cunji cpançi, tjamugad janarat umuniägu cjuälala
cujamunçicja.

29 cumagqtuda sevn mamacusāmalim, jm ua cutu-
cua cpa, capunuda cjuäl'apisña.

41 cunjın cucütqanada cundjānānima, ‘ǰ cundqm āla āǰjisinu, Crıst muf davin’ncı mqcwan ?

42 david cētü cutucutan ùna sqm, ‘Lërda cucütqanada śa Lërdicja, ‘tstsumutan ĩa ufjipj.

43 nanupj, étstutecilatqmus scja cundjānānima, cuca cšia tstecilata.

44 david annu tuapumuțu cunjima, Lërd, ǰ cundqm cunjın āla muni cemqcwan ?

45 meqgu àmana mufmutacadra cıicja mufatealançı cucütqanada.

46 amalqgunisina scrib’ndjānānima, cumuni dupjncuaf muc’ ufca, cumuni tūmuuūgatatacuaf ùna marcit, cumuni cuşǰjatacusin āgun tstuāgu ùna sinagog, tamumuțagu curu fest atamaqdara.

47 cumunit atayǰjatacusin ulqtaqccepandjānanin ucateala, cumuni tamufmutacusin şatura cunaştasin tumutecipj; cundjan āşat ĩzaca cutumututumaüisinea.

çapts 21.

1 calagunada āganupj, cutstecida ūru mutagueala tǰğusin cundjan çeātāşin ùna trezsi.

2 cutedida ácwan ulqtaqccepa apitupqei icemaşin cumbj mjt.

3 cucütqanada, şūn ácuțan sananima, śançı ulqtaqccepa apitupqei cicemuda āşat şūna, ácundjan bav cucan.

4 *şandjan* cuūrūmutagatacan cullum cutufuktak, cunjın mutta apitupçei cuūl-icem cunjimin tstūmīsinqmutu.

5 ¶ utjqtu cucqtūnisında templ'upj, cunjın muş ĩm ūletas xi matelqna, cunjın ácwñ úlu matuuletasana àmana muni tstqgafin cucqtanuda.

6 cundqma san alaguygjatacan, cuméalatecœana nan, cunjuiçik çil elamunûa èca, cuūla mœllœan.

7 cucqtumurisında cunjima, 'txœna, ç cunjidqra caqūana cundqm? ç cundqm ácwñ ĩan tstecipufatœa şaŋçita ūnegatqmus?

8 cucqtanuda, 'mœstecusina san tumœygaūk; ūrūndqgia ĩa cumuşqmun tumujaminœá,' cucqtanisinœa, 'ĩ ámuta Crĩsta;' cĩèpatugurgjata; ula luştegi-nicœalan.

9 san murqmus ĩamacupj qruqartullında, ula maa-eunaticœalan. cundqm'ndqgia cuĩaūnegatœa, cunjuiçik ĩa cuqgundeca.

10 cunjın cutucqtanuda cundĩananima, naşan cuçqatua ácu naşanupj, cĩndum ácwñ cuçqatua ácu cĩy-dumupi.

11 ūşin cuçsuktullûa úlu sipulœalan, amaşqgunda, maqmiteca 'nda; ácwñ alagunanda évn'un tumaacuna-tçei cumunûa.

12 şaŋçita ā ūnegardunūn, sananima catuşinœa şinagogupi, prizn'upında, san tumuatœa cĩyupi, txœn-œalupjında ĩa tjamagad

13 cundqma san tecimus san ā amalqgumunûana.

14 san ā çeàmutua bqv ĩa mujøalamutupı sananin cutanupı.

15 ĩndagia átaguana sananima ùn, jøalanda, cutupı sananieja açelqeurundjan cumjøanisineø duçieııpı, çgatupı áeun.

16 sananin emundjan, dqbındjan, sananin macusindjan, sananin ucat'ndjan, sananin tugaculundjan cutagusineø sananima apunupı; cutuacuamjøø sananima cutjar.

17 ĩa cutjamuga-tstjøala-gqmateø sananima àmanqđara.

18 bqv uceali ufta sananin tqşandşluma mulqea.

19 san ā munitasanøana, cundqm san ā àmanqmu-tuana.

20 san tecimus nan jerusalem meøl-uffaata qrmia, san tstecipufateø cunji uşpan cutarugateø cja.

21 cunjıdara jerusalem mutuaçindjan cuā utuşua tularupı; cunji ùnatupan mutuaçindjan cuā manaç-çqtukmulqea; usin mutuaçindjan áeun bqv āl utuşmuçua cutupı.

22 şançi meøleøalan muçıqlapanqci, qđ ecamqnci cumøleøaftaga.

23 ;çjacıua ĩmbunqindjan, ān áşuaçindjan áeun cunji meøleøalan ! úlundagia cutarugateø usin, şançi àmana cumaşqlapanøa.

24 cundjan cutumuucufiumqmjøø sosda èpan, cutumuatusineø usøøalupı, jerusalem cumatstecilupenøa

jentjla; nanəalupj jentjil *tasasinamutagua* cuūla bəpunəa.

25 ¶ *cumatstecisineana* lumun *matunnacəci*, *ánnu-canda*, *apuranicunda*; usin *áewun àmanəqdara* cutarugateə, *cumaacunatisineə* écupj *izuk dufua*, *izuk çilineə*.

26 *àmanəqdara* suscin *cucubəpunəana* *maacunata*, *calagunisineə* *mamaacunatupj* usipj *cupeəci*, évn *cutəqmunatacum* *cugxugusineə*.

27 *cunjidara* *cutstecisineə* *àmanəndəslum* *məcu šacəu* *təcuçjünəgata* *manəəan* *abjla*, *manəəan-əletə* *alagunanda*.

28 *šan* *éəgigjatacun* *ünəgatəmus* *cunjın* *san* *cumunəan*, *san* *alagunəəan* *əganupj*, *san'ndəgia* *əja* *tstumə-amanəmutəana*.

29 *cumurada* *cundjənanima* *parabl'a*; '*alaguna* *figtissa* *ürur*, *áewun* *ürurdər*' *áewun*.

30 *cundjən* *manatucəmatəmus*, *san* *əja* *jəala*, *ə!* *əsi* *əpatugətja* *ərum*.

31 *san* *áewun*, *san* *tecimə* *éəgigjatacun* *ünəgata*, *ljəalenatisineə* *Gədnçj* *əjndum* *əjəpatugər*.

32 *xün* *jəgi* *sanəanima*, *àmana* *ərum* *mutəa* *bəv* *jə* *muləcuə*, *ə* *üləəstegurdudəra*.

33 évn, *usında* *cuəneə*, *écutəngjatacun* *cunjuiçik* *əneə*.

34 ¶ *məstecusina*, *san* *səqtənaük* *izuc* *atama*, *izuc* *ula*, *šançj* *mutəa* *üstəgu* *áewun*, *cunjı* *məəalun* *sənə-nima* *uçinnumənəük*.

35 *cuca gupuf cuūnegateana àmanupj usùalan tu-
gagua.*

36 *san ā alagumuțuana, qmușmuțuana san mamu-
rumunaūna tumumutaūkmunipj cunji arugatamus,
tumututșumunipjnda àmanandslam maçuançi sapa
nan.*

37 *cunji mealan cuçeğgimutuda templ, cunqçjan
manqmutuda oliv tularan.*

38 *àmanaqdara cututușmuçida templ'upj jm ámașunna
qpan murupj ciçicijipj.*

çapts 22.

1 *bred levnapisùa fest cièpatugatuda, matuapunqci
qņjna.*

2 *maneanqci prest'ndjan scrib'ndjan ciàçepinanuda
cunjima, cundjandqgia cumaacunatisinda àmanupj.*

3 *satan cutagumuçida judasicja matuapamutașin
iscariat, cunjın ácwın cutșumutuda tēlv'ndjananima.*

4 *cucqtaçuda, cucuțqnuda manean prest'ndjan-
anima, captin'ndjananima ácwın, 'ç cundqmqmuf cun-
jin ēnatqgua cunjima àmanapisù dqa.*

5 *cundjan cufabagudisinda, cufarisinda cunjima
muni.*

6 *çetu ácwın cutuçuqnuda, cumuni tanacuda ēnatqgu
cunjima àmanapisùdqa.*

7 ¶ *cuūnegatuda cunjidqra meala bred levn apisùa
atamqci, qņjna matqgupuna.*

8 cjaminada pëtericj, jonicja ácan, cucutqnada, 'mutəastakəgupunna āņina įan tatamean.

9 cucutqnopicinda cunjima, 'ġ cī sa tuŭstəgucuruana įpicja?

10 cucutqnada cundacja, 'alaguna, sapj muçimus sitiupj, ua cusaatəa sapicja sima tasetə tasetįna, mutsigjamuçi cunjima.

11 sapa cutanəa ucur mütəguŭnçi, 'təena scja cucutan, ġ cī ucur étstəugatumutuana āņinançi įa musatealançi?

12 cutualagunəa sapicja rum āguna ũləaselləci, cunjin sapa tstuŭstəguan.

13 cucətaəpicinda, cutecipicinda cuc' umuraįin cəpicja. cuja ũstəgūpicinda āņinançi.

14 cutupj xs cucəgəįin, cumutqmūtuda, tēlv'ndjan cutsumūtuda cunjima.

15 cucutqnada cundjananima, 'ŭlu átənnunuda tsugatumutu sananima şançi āņinançi ũj sagatapununun.

16 įndəgia sananima cutqna, éla ġila įatatamaūna, nantupan mələəstəgərçellan Ğed'nçi cįnduma.

17 catuda tqła, cufabəgərçutqnada, cucutqnada, 'atųsin řan, įmisin ũngumbj.

18 į sananima cutqnanəgia, 'éla ġil ulaūna vjn tissa, nantupan Ğed'nçi cįndum cucəgumus.

19 ¶ catuda bred, cufabəgərçutqnada, catuņgusida, cutuatamuda cundjananima, cucutqnada, 'řan ř'api sananicįpj matukgəmata, řan san ũstəga mujəalan įa.

20 cucunjita atųəlləįin catuda tqła, cucutqnada,

‘*šançi tqla annu àruma testament ša sqpan, sanani-
cijiþi mamaniamukgamata.*

21 ¶ cunji ūnçi ūš *ša ēnatagua ša cutstsumur
tabl’un.*

22 *àmanandšlum maqean cucqtuk cuca ecāmandecē-
ata, i ejaejūa cunji ūnçi cunjima ēna tagua.*

23 *cumamuçutumurqpicinda cutupi, ‘ç apa, cun šan
ūstagua?*

24 ¶ *cumaduçiejapicinda, ç cunji āmuš munūana
manēanqcin?*

25 *cucqtanuda cundiananima, ‘jentil’ndjananin ei-
dara cumuni tsenagata cundjananima; cundjan cumuni
tsenagatacun, cumatuapungjata, šma ūstugandjan.*

26 *cundam san bav munūan. sananin manēanqcin
cumunūana cue’ usuqci; mamuuḡgutuqcin cumunū-
ana cuca ūstagua.*

27 *ç cunji ūn manēanu, atumuṡuūnda, eiçieja tsuūš-
tukāguunda? atumuṡuṡa! š ātsmur sananima cuca
tsuūštukāgua.*

28 *san ša tsumuṡutuda émunit-qrugurmutafin.*

29 *š sananima ātutsenmuṡuana cue’ édqbuan ša tu-
tsenmuṡafin.*

30 *san’ndagia ša tstsugatumuṡuan ša tabl, ulanda
ša eiçdamun, san tumuṡuana frona, san tutqsimu-
tuana tēlv triḡndjananima izraela.*

31 ¶ *Lerd cucqtanuda, ‘simana, simana, satan seja
ejaçeqñnuda ūla tupisteca, cuca ét.*

32 *š seja ātqmufāguda, sina muṡata baḡpunaūna. ša*

samatuǰmunurçellamus sa tuabilanøana usũndjana-nima.

33 cucutqnada cunjima, 'Lørda áã tsucqtecøa seja priznupj, apunupjnda.

34 cucutqnada, íðgi seja pets, coc bq̄v ía magua śançi møalun sa saĵa tusicua ía mutan.

35 cucutqnada cundĵananima, 'ĵ étĵaminaĵin san-anima āta muni tstĵĵgu apisũa, atama tstĵĵapisũa, cili apisũa, unda san āla muni matumuruĵa mutada. cutusicusinda.

36 cutucutqnada cundĵananima, 'ārum mutta muni tstĵĵgu atama tstĵĵgunda mutqĵua cuā àmasinqĵusinea; sord mutqĵunnaca, cuā tstetataĵua usqaci ziqina.'

37 índqĵia sananima cutqna, śan cumamēcamandecēatacun cuā møaløastegatøana ía, 'cumatecisinda cunjima ulqpa, cuũløastegatøana íacĵipi tuĵuqnaĵin.

38 cucutqnisinda, 'Lørd śan gēata cumbj sord.' cucutqnada cundĵananima, 'usĵagata.'

39 ¶ cumanqçatacuda oliv tularupj cuca muni çatacaĵin, ciqicĵa muĵatøala ácun culustegĵnisinda cunjima.

40 cunjin uanneanegataĵin tuĵulupj cucutqnada cundĵananima, tumumystecusina Gødicĵa san ulqpu-nataũna.

41 cetũ cuççellqçatacuda cundĵananima èca, cuç'si pøana; cuçĵiamunida, çamuĵuda.

42 cucutqnada, édqbuan sa tul' ía urumununu uqunupj śançi tq̄la, áã urumunøa seja tupan.

43 anjl évn'ndšlam cutumutecida cunjima, cutua-
bijaqada cunjima.

44 izuk euq̄tullenatada euspik, eqmufada q̄ſat izaca,
ciçin acula cuputacuda tanupi, cuc'ulu sapa cupu-
tacuda.

45 cunjin camq̄tafin qmufellun, cumutqtstecida
ciçieja muſatœalançi uca maq̄ija, cundjan suscin cutq-
rugataſanada uca.

46 cucutq̄nada cundjananima, 'ç cumuğua san ueq-
lada q̄ram? cutumumœstecusina san matuqlapunata-
ūna.

47 ¶ cunjin ā cutamunifin, ūru àmana cutumœaḡi-
nada, judas matuapamutafin, tēlv'ndšlam ua, culuste-
gada cundjananima, cunjin euñegat̄inada Jezusicipi
upaſupi cunjima.

48 Jezus mutta cucutq̄nada cunjima, 'ç judas unda
sa tēnataḡu àmanandšlam maq̄eñçi upaſua?

49 cundjan t̄rupalanaſin ciçieja tecifin ácundjan
tueq̄anaſin, cucutq̄nisinda ciçieja ç Lörd und ían āl
ueuſua soſd'a?

50 ¶ ueœali ā cutagufitupœanada ufit uſjip̄ija prest
manœanq̄eñçi sv'ntçia.

51 Jezus culacutq̄nada, ā uſtaq̄usina. celindecuda
cunjimin uſcitupi, cēamananada cunjima.

52 Jezus cunjidq̄ra cucutq̄nada manœana prest'-
ndjananima, captindjananima ácan templ'q̄eindjan,
q̄tealançi ácan, ciçiejipi utuſaſin atupi, 'ç unda san

manutufuda cuca lupatuupi atupi, sord'a cùanda tagina?

53 émuni tstrumutafin sananima templ'un san bav āla utselanuda ĵa atupi. šan mutta sananin sara, āmasa-abılqacında.

54 ¶ cutqtusında cunjima, culustakmuçıda cunjima maneana prest'nçi ucqtupi. pets cutlustegınuda āmuca.

55 cundjan tstumalakèllafin ĵan ólun cupimagatúsında, pets ácun cutsumutada cundjananima.

56 āru cepa calagunuda cunjima pimutafin, cunjin calagunatada cunjima ĵzuk, cucutqnada, 'šançi ün eulatsugınuda cunjima.'

57 cutısik-cutqnada cutupi, 'cepa, ĵ bav cunjima ĵealqmuta.'

58 cunji uspan cja ácu ün calagunuda cunjima, cutqnafin, 'sacun cullama;' pets cucutqnada, 'ua, bavà.

59 cunji uspan sš ānafin ácu ün cumuabılqagutqnada, 'sūnqāpan šançi ün eulatsumutada cunjima, cunjin galaleua, cumĵamana.

60 pets cucutqnada, 'ua, ĵ bav ĵealqmuta sa cutqnafin.' cunjin ā cutqmutaca coc cutumaguda.

61 Lerda cutumufunatada, calagunuda petsicja. pets cutĵealenatada Lerd cutqnafin ennjima, 'coc ā makinun ĵa sa ĵa tstusicua mutan.

62 pets cutumanqputacuda ĵzuk.

63 ¶ *ueala daqupalana*fin Jezusima *ca*lenisinda cunjima, *ca*cisinda cunjima.

64 cundjan *çe*âmasaqamatafin cunjimin tellapî, cutqisinda cunjima tellan, cucutumuf-cutqanisinda cunjima, 'sa *âgjea*, *je* cunna *scja acia* ?'

65 *ca*len-gutqanisinda cunjima *â*cun *a*lena *û*ru.

66 ¶ *â*mafonna meala^{fin}, *â*tu^oalan, man^oanqci prest'ndjan *â*cun, scrib'ndjan cutstu^ugatuda *eja*, cutstukmuçisinda cunjima cundjananin *e*nsilupî.

67 cucutqanisinda, 'je unda sa *Crista*? umurea sa *jan*anima. *e*tu cucutqnuda cundjananima, 'étul' umurasa sananima, san bqv *ja* mufat^o.

68 étula l^ucutumurasa sananima san bqv *ja* umurasa, san bqv *ja* uc^ota^oca.

69 nan mutta *â*manandylam maçu cutumu^uana G^odnci *u*jipî *a*bilqci.'

70 cu^ula cutqanisinda cunji-dqra, 'je unda sa G^od'nci maçun? cundjananima cucutqnuda, 'san umuf^ug^uat *ja*, *â*mutacun.

71 cucutqanisinda, '*jan* bqv *çila* tanac^oa tumu^umurupî, *jan* murada *e*tu cutqana^{fin}.

çapts 23.

1 cu^ul-utufcamqatusinda *â*manadqra, culustegusinda cunjima pîlatupî.

2 cuçeâgitagusinda cunjima, cucutqanisinda, '*jan*

muni tecida *şançi ūn nafun'ngi tuqrugataci*, bqv muş tağusinea tribùt sezaricja, cetu muş muta *Crişta*, ciņa.

3 pîlat cucutumurada cunjima, 'ç unda sa ciņ ju-àmalimupj? culumurada cunjima, 'sa sa cutaņgijat *ja*, ámutacun.'

4 cunjidqra pîlat cucutqñada maneanqci prest'ndj-ananima, àmanupj ácun, 'j bqv ála teci şançi ūnci ulqpa.'

5 cundjan cuçğurmuabjlanuda áşat izaca, cucutq-nisinda, 'cunjin cumuni bumqmuçi àmanançi, judæa dqra, galalilam acumupj.

6 pîlat tumuraşin galalæ cutucutumurada, 'ç undq-muş cunjin galalæua?'

7 cunjin muraşin, 'şançi ūn annu érad cutşengjia-tacun usi ua, cucştacun cjaminada cunjima éradupj, tumutaşin cunjidqra jerusalem.

8 ¶ érad tecifin Jezusicja cuçifabagudada úlu; cun-jin dqgia átealan cutecicurada cunjima, cutupj'ndq-gia cumurada ūru átuşu; cutecicurada cunjima ūştağu abjla.

9 ūru cutucutumurada cunjima, cunjin umuşŭa mutada.

10 maneanqci prest'ndjan scribndjan ácun cuçeq-*gituk-palanuda* cunjima jzuk.

11 érad, ciçin soljs'ndjan ácun caşenisinda cunjima caşemuracqğusinda cunjima, cutstudupusinda cunjima muç' uşca ūletasqci, cuçil jaminada cunjima pîlatupj.

12 ¶ cunji meälun érad pılat'nda cumatugaculuda úygumbı, ātandagıa cumaçelqeurupıcında.

13 ¶ pılat qçalı-tumeagataşın maneānqı prest'ndı-ananima, scribndıjananima tşenmutuandıjananima, āmananqı ācun,

14 cundıjananima cucutqanuda, 'san tuatuda ía şanqı ūnqı, san qçāgitaguda cutupı ía, 'şanqı ūan cumuni bumqmuçımufunda āmananqı; ícun cunjıma ātumı-akgqmatuda sananima, í bqv āla muruda cunjıma ulapa san qçāgitagafın.

15 érad ācun bqv cutupı muruda ulapa, ícun sananima ātıjāminuda cutupı; cunjın bqv āla ūştāguda cunjıma ía tuacupunupı cunjıma.

16 ātaquşubatēacun cunjıma, ātstūcqtukmulqea cunjıma uşpan.

17 cunjın āl uqqtukmulqea uceali cundıjananima fest-dqra.

18 cuūla-gqlay-gutqanışında, 'acupunşeneasa şanqı ūanqı, ēamananşeneasa íananıma barabasicıa.

19 cunji ūn dagıa cutuluştug-ıamacuda āmanqı ūna sıtı, cacupunuda āmananqı, cunjın cutupı cutstumututuda prızn.

20 pılat cuā annumutuda Jezusıqıa ēamananupı, cundıjananima cucıla-cutqanuda.

21 cundıjan mutta cugqlaygutqanışında, 'qçuffacutupuna, qçuffacutupuna cunjıma.

22 mutan cucıla tucutqanuda cundıjananima, 'şapa, cundqm ulapunatara cunjın? í bqv āla muruda cun-

jima maçcuffacutupunuda, *áã* taquľubat θ a cunjima, uſpan *átucqtukmulqcu*a cunjima.

23 *cuca* cugqlaſ - gutqnisinda *ızuc* *áſa*, cuçeqliçcuffacutupunuda cunjima. cundjananin *áſa* man- θ anqci preſt'ndjananin *áſa* *ácu*n cutuqurumunuda cunjima.

24 *pılat* curumunuda cundjananima, *cuca* cundjan *jıſin*.

25 cundjananicıpi *cē*amananuda cunji *ū*nçi *tſtu*-*mutumutaſin* *priz'n*, cunjın *d*aqia *culuſtegiamacuda*, cucupunuda *à*manançi, cundjandaqia *cucuruda* *cutu*-*pi*. cundjananima *cutaquda* *Jezusima*.

26 cundjan *u*luſtegiſin cunjima *aſipi*, *catusinda* *ſj*manicja, *ſj*reniandſlam *u*a, *aſindſlam* *ı*nqci, cunjima *cutu*uğatusinda *c*reſ, cunjima *cutu*uğatıni-sinda *è*jmanjna *Jezusicja*.

27 ¶ *culuſtegutufuda* cunjima *m*oqgu *à*mana, *cepj*-*amalim* *ácu*n, *ciçicia* *cutqru*sinda *cuç*ènisinda.

28 *Jezus* *mutta* *cutumuſunatuda*, *cucutqna*nda cundjananima, 'jerusalem *m*açepjamalim, *u*lap *ı*a *tumuſ*-*tuputak*ğic θ alan, *maam* *tupan* *ſan* *tuputac* θ a, *ſana*-*nin* *cj*ualjamalimupjında *ſan* *ã* *tuputac* θ a.

29 *cume*aleacun *m*eala *ſan* *tucutan* θ a, 'ealjaljama-lim *annu* *ã*na *m*açunnacijamalim, *d*aquſ *m*atsdapulun-nacijamalim *ácu*n *ſabaguda*.

30 cunjidara *cucutqnisin*ea *tularupj* *uccatjaſiſin* *ı*jananima, *è*ca *tularj*amalimupj *ácu*n *tjaſiſin* *ı*jan-anima.

31 ; cundam tula ūstagusin ura ūratupj cundam uftagusinea bāca ūratupj ?

32 cutumsiulustegusinda ciçicja cumbjā ulapqj tumuçapunupj.

33 cundjan utafūnegatafin tuçulupj matuapunqci, 'tafa,' cunjın cuçicuffacutisinda cunjima, ulap' eaf-taguuapjında, ciçicja ūngumbj.

34 ¶ Jezus cunji dāra cucutqında, 'édqbūan tugaçulua sa cundjananima, cundjandāgia jēalaūqci. cuūftagusinda lot, ciçin uſca jmafin.

35 àmanjamalim calagupalanuda. tſenjamalim ácun cundjananima cuçisinañenisinda cunjima, cucutqinisinda ; 'ácupj cēamananuda, maam ārum euā mameamananeā, cunjın tula Crjsta, Goda macurua.

36 solj; àmali ácun cañenisinda cunjima, cjepatugattjnisinda cunjima, cja ēēngatuuluda cunjima vinigs.

37 cucutqinisinda, 'sa tula juàmalimupj ciç, maam mameamananeā sa.

38 cecamandecusinda ciçicja āgun letsqci greca, latina, ébrua, 'šan juàmalimupj ciç.'

39 ¶ ulapeaftaguaci uceali ciçicja tſugataakmunisin, cucutqında, 'sa tula Crjsta mameamananeāsa maam, ípicja ácun ēamananeāsa.

40 ácuna mutta cufeida cunjima, cucutqında, 'ç dārara sa maacunurdunara Gedicja, ípındagia cuca macanamuni matusaguna.

41 ípj mutta íma ípa saçuyçjāta, ípa tumutuşagu-

nuda ípa ūstagaşın ulqpa, şançi uan mutta ulqpa ūştukmutunnaca.

42 cucutqanuda Jezusicıa, ‘Lerda ā mujəalanəa sa ía, sa-mutqmuçimus sina cişdumupı?’

43 Jezus cucutqanuda cunjima, ‘şŭn átumuş seja, şançi məalun ía sa-tşumutuana paradıs.

44 cuñnegatqmunida sics şş, culucqgungqmatuda niñı şşupı.

45 lum camuşatuda, val ūna templ cumummatuda ūnatupan.

46 ¶ Jezus cugqlaşgutağellada ūlu áşa, ‘édqbuan sina ūşupı átumuşstak cuspik; cunjın cundqm cutağellaşın cutuşmanqulhada annuğu áşa.

47 sentŭrian tecişin şançi ūstagu, cēuşida Gədicıa, cucutqanuda, şançi ūn annu şŭn ímqei.

48 àmanqdara tuməagalagunaşın cunji ūstagu, alagupalanaşın, maam cumucisinda gjàtacun, cufunarmuçisinda.

49 cişin ucır àmalim, ceşjamalim ácun cişicıa muni tşugutuşaşın cuŭla tuməakpalanuda àmuca cişicıpi alaguna.

50 ¶ cjàmanqmutudaacun ua Jozef matuapuna, matuapqşanuā; cunjın muş íma ua, şŭnqında.

51 cunji āmuş bqı urumumutuda ácundjananima, cundjan tşecuqnaşın, cundjan ūstagaşın. cunji āmuş aramaşeandşluma, juàmalim siti, cetŭ ácun cutanukmutuda Gəđnçi cişdum.

52 şançi uan cumutqtumutqada pılatıca Jezus'nci
api.

53 catugulatuda miçipi, cutuüruda linina, cutuëida
sepules lağurın matuıstunnançci, àmana q̄ta matuë-
unnaca.

54 cunji mœala muş ĩa ũftağı mœala, ámaşunqamuş
sabat.

55 eepjamalim áeun, ciçicıa tşugutuşafın galalilum,
culıstegınisında, calağunisında sepulesupı, calağun-
uëisında ciçin api.

56 cundjan cufunatusında, cuĭa ũftağusında spıs,
entment'nda; cumuqfisında ũftağı sabat mœalun
cuca tşenafın.

çaptı 24.

1 êc àcin mœalun, ĩm ámaşunna q̄pan cutuşisında
sepulesupı, cudagınisında spıs ĩa ũftağusınafın, áeun-
djan áeun cutşugutuşada cundjananima.

2 cumanqtecisında şin cumisun êqci, q̄ta cumamulu-
ıstecuda sepules'ndıslum.

3 cumuçisında, cundjan bqv tecimuşunda Lerd
Jezus'nci apin.

4 cundjan úlu tunnukpalanafın cutupı, cumbjā cu-
tşamunida cundjananima, cudufmunicında uşca
lundqtıa.

5 cundjan cufapurisında, cutumuşuşağusında tanupı,
cucutqanpicında cundjananima, 'ç cundqm san tanac-
ıta àmanşuqcinçi mqmıqcinđjananima gumunan?

6 cunjın bqv ēa śan, āta cucjāmananuda, mujəalanisina cētū āta umurasın sananima, cunjın ā tumutaşın galile.

7 cucutqanuda, āmanandşlum mqcū cuā tumuatəan āmanançı ulqpa, cutumuğcuffacutqan; mutan məalun cucjāmananəa.

8 cundjan cjealenatisında Jezus āt' umurasın cundjanima.

9 cuğifunatusında sepules'ndşlum, cutupj cundjan tecifin cuūlumurisında elev'ndjananima, ācundjananima ācun cuūlumurisında.

10 cundjan muş śan, mesi magdalen, joananda, mesında, jamz 'nçidqbin, ācun cεpjamalim ācun cundjananima tsuğutuşafın, cundian cjağjat-umurisında śançita aposl'ndjananima.

11 cundjan umurasın cundjananima cutupj cutstqşanisında, cundjan bqv muşatuda şundjananima.

12 pets cumanqtşdtuda sepules'upj; cunjın mutqmuğummqmunifin cutştecimuşunda uşca cumisun ēa, cumanqtunnacuda cutupj.

13 ¶ cumbjā culluma cutjncpicında cunjiməalun vilijupj emas matuapuna, cjaµucamunifin jerusalem'ndşlum siesti şşloş.

14 cumaapematjncpicında cunda tumurqpicifin.

15 cunda maapematjncqdqra Jezus cētū cuūnεgatj-nuda, cutşuğjñnuda cundacja.

16 cεpicin tellan cumatuamuşatuda ciğicja jəalenardunəali.

17 cucuṭqanuda cepicja, 'ġ cundqm sapi maapematġ-nuda eozabasa?'

18 uceali ā cleopas matuapunqci eġġida cunjima, 'ġ unda sa tecaannacuā jerusalema, cundqm sa bqṽ muruda ūstqafin ārum?'

19 cucuṭqanuda cundacja, 'ġ cundqm?' eġġiapicinda cunjima, 'Jezusicġipi nazareta, àmunġfin profit, abġla ūstqaga, abġl'ġagja, Gødncġi sapanun, àmanqdqra gumunun áeun.

20 maneanqci prestndġan, ġananima tsenġamalim áeun eġicja cutqagusinda apunupi, cundġan áeun cuç-cuffacutupunuda cunjima.

21 ġan mutta cunjima àġisfūnatuda izraelupi tqaga ransam šanġi mēalun áeun mutana cunġi ūstqafinġi ušpan.

22 cepġamalim áeun, ġananima tsamutuandġan cumurat-utunnacūsinda ġanananima, utuśafin ámašunna āpan sepulesupi.

23 cundġan tecaùafin eġin api cumutġagġida ġananima, cundġan muś tecida anġndġananima, umurisi-naġfin cundġananima 'cunġin muś àmananġta.

24 ġananin àmana cutġatġnuda sepulesupi, manq-teciġin cuça cepġamalim umuraġfin, cunjima mutta cundġan bqṽ tecida.

25 cucuṭqanuda cundġananima, 'mulamia, suscin ášua ġ cundqm sapa bqṽ muśatuda profitndġan umuraġfin?'

26 bqṽvunda āla sqgununu cundqm Crġsta? cuāla muġiqgṽ eġin ūletqsupġi.

27 *cuĵa àgĵat-ujəalenatuda mözizicĵa, profit-daricĵa ácun, cuĵla maqĵida cundacĵa maam āt eac-manqci.*

28 *cundĵan cuĵnegatqmunida vilijupĵi àtucucqncpicifin mutqmutu, cētū muĵ cĵà ā ĵnqeuruda.*

29 *ĵzuk cĵimuĵpicinda cunĵima, ‘tsumutun ĵpicĵa, àrum’ndqĵia culucagunəana. cumutqmuĵida cundacĵa tsumutupĵi.*

30 *cunĵin tstsugatumutafin cundacĵa tabl catuda loĵ, cufabagurcutqnada cutupĵi, catuĵgusida, cutuatumuda cundacĵa.*

31 *cēpicin tellan cĵəalenatuda, cunĵi dāra cumula-cuda cĵa.*

32 *cumacutqncpicinda, ‘cutacun ĵpa putarunatuda suscin, cunĵin cutqñnafin ĵpicĵa, cunĵin tujəalanafin ĵpicĵa scripĵsupĵi.*

33 *cuc, şaran cucufunatĵnada jerusalemupĵi, cumutq-tecivicinda elevndĵan tuĵkmutu, ácundĵan ácun cutsumutuda cundĵananima.*

34 *cucutqnisinda, ‘Lerd annu cĵàmananuda, cutumutecida simanicĵa.*

35 *cumurqpicinda, Jezus umurĵnafin cēpicĵa, cēpĵi əalenatafin cunĵima bred atuĵgusafin.*

36 ¶ *cundĵan àpematafin cundqm, Jezus cētū cumutqmunida cundĵananima ũnatupan. cucutqnada, ‘sau ā sabagudua.*

37 *cumaacunatusinda, cĵiñganisinda, cĵàqnisqnisinda cufpik tupan teci.*

38 cētū cucuṭq̄nada cundjananima ; cundq̄m san macanatarā, cundq̄m san ānisatullia ?

39 alagunisīn ĩa ũf, csiānda, étupa āpan āmunat śan, elinalagunisīn ĩa, tecisīn ĩa, cuspik bq̄v āla undupq̄nū, ātuśanda, taśja san ĩa tecigjata.'

40 cundq̄m cutq̄ēllāsin cutumuālagunada cundjananima ũsupj, csiūpj̄nda.

41 cundjan ā tunnacaśin śabagūduā cucutumurada cundjananima, ' ; apa, bq̄vūnda san ama ? '

42 cutuatumisinda cunjima apumū atunġusūa, ũnicom'nda.

43 catuda, catumada, cundjan alagumutaca dāra.

44 cundjananima cucuṭq̄nada, ' śāncita sananima āta ātumurada, ũj̄tsumutaśin sananima, ũj̄ūlēaśtaġuana mōziz'ndjan, profit'ndjan, sq̄m'ndjan ĩacjipj cumuśgjaduġaśin.

45 cunji uśpan cutujēalenatada cundjananima, tujēalenatupj cundjananima scripçsupj.

46 cucuṭq̄nada cundjananima, ' śāncita cecamq̄nisinda, śāncita Criśt āla sq̄gunada, mutan mēalun cuāla cĵāmananēa.

47 āmanq̄dāra ũśūēalandşlum, cuāla tumuġeqli mōunisineā, cuāla tumuṭuēusisineā ciġicġa cundjananin ulq̄pa ; jerusalem cuā ĩa tumēaġġisineā.

48 san śanēalupj ũl alagumutua.

49 ¶ édābuan uśq̄riśin ātstaġuanacun sananima, san ā t̄t̄sumutūana jerusalem, san matstuabjlanēa āġun'ndşlum.

50 ¶ culusteguda cundjananima betaniupj, cumatucamatuda ùf āgunupj, cucutqnat-ufabagududa cundjananima.

51 cunjın ā cutqnat-ufabagurmunı cundjananima, cucucumisunatuda cullum, cutımuatuda évnupj.

52 cundjan ciçicja cuggıamunısında, cumutafunatusında jerusalem, úlu fabaguda.

53 cumunı tstımøagatusında templ, Gødicja cumunı cēufamutısında, cumunı cutegatqnisında mealealan. sūn.

